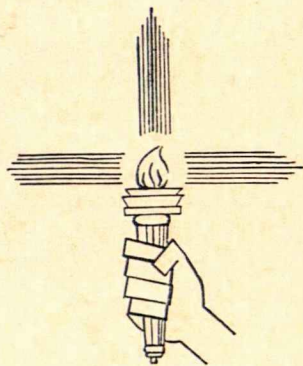

ATEITIS

ATEITIS

eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1956 METAI

Nr. 9

LAPKRITIS - NOVEMBER

VYR. REDAKTORIUS — Kun. J. Petrėnas

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Danutė
Aleksandravičiūtė, Juozas Baužys, Dalia
Karaliūtė, Enata Skrupskelytė, Antanas
Sužiedėlis.

Visą spausdinamą medžiagą redakcija taiso
savo nuožiūra. Nepanaudoti rašiniai saugomi
ir grąžinami autoriui prašant.

ADMINISTRATORIUS — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 WILLOUGHBY AVENUE,
BROOKLYN 21, N. Y., U. S. A.

Prenumerata metams \$5.00 pagal U. S. dol.
kursą.

Garbės prenumerata metams \$10.00. Atskiro
numerio kaina 50c.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August,
by the Lithuanian Catholic Youth Association

"A t e i t i s"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7281

Subscription \$5.00 per year. Single copy 50c.

Entered as second-class matter at the post
office at Brooklyn, New York, March 31, 1950
under the Act of March 3, 1897.

TURINYS

Simas Sužiedėlis — Jaunuomenės ugdymas politiniam veikimui	201
Libera	202
K. Dainytė — žodžiai (eil.)	204
Maži darbai — didelių pradžia	205
Atpūs vėjelis laimę vakarų (eilėraščiai)	206
Alfa Sušinskas — Jaunieji kovotojai	207
Dalia Prikockytė — Miške (eil.)	207
P. Natas — Ant marių krantelio (stud. at-kų stovykla)	208
Galina Macelytė — Sapnas	211
Ged. Naujokaitis — Prabėgo ji, kaip viena diena (moksl. at-kų stovykla)	212
Irena Banaitytė — Poetas vaikata	214

S P O R T A S

P. Ganvytas — Prancūzų futbolo žvaigždė	216
P. Ganvytas — Tour de France	216
Pastabos, pastabėlės	217
Federacijos Valdybos pranešimai	218

D A R B A I I R Ž M O N Ė S

D. K. — 50 m. lietuviško ir katalikiško darbo	219
Ateitininkų sąskrydis Bostone	219
V. K. — Vatikano radijas stiprina lietuvių	220
J. P. — Prelatui Ignui Starkui mirus	221

P L A Č I A M E P A S A U L Y J E

K R E I V O S Š Y P S E N O S	224
Šachmatai	III virš.

Viršelio 1 pusl.—

nuotr. Vytauto Valaičio.

Viršelio vinjetė —

dail. T. Valiaus.

Geros spaudos svarba labai didelė. Ru-
sų filosofas Vl. Solovjovas laikraštiniams
pavadino šios gdynės pranašais. Jie iš da-
lies ir vykdo šį pašaukimą. Spaudos dar-
bininkai nepasitenkina tuo, kas dabar yra,
bet stengiasi nurodyti, kas bus ateityje —
jie savo raštais kovoja ir rengia tautoms
geresnę ateitį.

Adomas Jakštas

JAUNUOMENĖS UGDYMAS POLITINIAM VEIKIMUI

SIMAS SUŽIEDĖLIS

POLITIKA* niekam nėra visai abejingas dalykas. Jinai terpiasi į žmogaus gyvenimą ir sprendžia jo likimą net ir prieš jo paties valią. Štai ir mes Amerikoje esame atsiradę ne savo valia, bet dėl pokarinės užsienio politikos, kuri mūsų tautai pasirodė nepalanki. Bet jeigu nebuvome bėgties kelyje susemti ir prievarta gražinti, tai tikrai dėl palankios mums Amerikos vidaus politikos. Amerikoje radome prieglobstį savo gyvybei ir atramą kovai dėl savo krašto nepriklausomybės. Toji kova taip pat priklauso politikos sričiai. Tikrai ji mums yra lietuvių tautos gyvybės politika, ir čia jokia mūsų organizacija ir joks asmuo negali prisiimti priekaišto, kad politikuoja. Kova dėl savo tautos gyvybės ir laisvės yra šventa pareiga kiekvieno lietuvio. Ateitininkų organizacija dargi įpareigoja kiekvieną savo narį kovoti už lietuvių tautos laisvę.

Visos mūsų politinės srovės pabrėžia, kad joms labai rūpinti Lietuvos laisvė, ir dėl to netenka abejoti. Tačiau tame savo rūpesty neranda būdų ir priemonių vieningai dirbti. Tai nėra tik dėl to, kad išsiskiria savo pažiūrom, partinėm programom ir taktika. Emigrantai visais laikais ir visada pasižymi suaižėjimu, o jų egzilinės partijos netenka tvirtesnės atramos savo darbui, nes normaliai tegali veikti laisvoje valstybėje.

Negalėdamos tvirčiau užsikabinti už politikos, jos savo dėmesį nukreipia į *grynai kultūrinį darbą*. Tai galima laikyti geru reiškiniu, nes emigracijoje reikia visiems spirtis svetimos kultūros įtakai ir išlaikyti skaidri tautinė sąmonė. Tačiau mūsų politinių grupių susidomėjimas kultūriniu darbu turi dar specialų tikslą: patraukti į save didesnę lietuvių visuomenės dėmesį, susidaryti joje tvirtesnę atramą ir pasitelkti partijai narių iš jaunimo. Viena Lietuvių Fronto bičiulių pareiškime tiesiai ir pasakyta: „siekti į laisvės frontą labiau įtraukti tautinės kultūros kūrybines apraiškas ir į laisvinimo veik-

lą bei organizaciją plačiau atverti duris jaunimui“. Krikščionys demokratai siekia to paties, organizuodami politinių studijų ratelius ir leisdami jaunimui savo laikraštį. Kitos lietuvių partijos turi glaudų ryšį su jom artimom jaunimo organizacijom, kurios, kaip spaudoje buvo rašyta, turi ir savo atstovus prie partijų centrų.

Galima suprasti partijų baiminimąsi tremtyje išsekti, jei nebus pasitelkta priaugančio jaunimo. Galima sutikti ir su tuo, kad jaunimą reikia labiau įtraukti į laisvės kovos frontą, nes toje kovoje turi visi dalyvauti. Tačiau pagyvėjęs partijų ryšys su jaunimu negali nekelti susirūpinimo, kad jaunieji nebūtų „per anksti... pastūmėti į partinę veiklą, kuri tokiais atvejais labai lengvai gali išvystyti jauname žmoguje protinį ekskluzivizmą ir dorinį nihilizmą“.

Šiais žodžiais St. Šalkauskis įspėjo ateitininkus dar 1925 metų kongrese Kaune. Tada skaitytoje savo paskaitoje aptarė principus, kurių reikėtų laikytis, ruošiant jaunimą politinei veiklai. Tie principai dabar įeina į ateitininkų ideologijos visumą.

*

ATEITININKŲ ideologija pasisako visais principiniais gyvenimo ir veikimo klausimais, neišskiriant nei politikos, nei partinės veiklos. Čia nebūtų prasmės kartoti, kas galima pasiskaityti St. Šalkauskio „Ateitininkų ideologijoje“. Ateitininkai turėtų gerai išstudijuoti, kas ten rašoma politinės veiklos klausimu. Čia noriu atkreipti dėmesį tikrai į tris dalykus:

1. Ruošimas savo narių socialinei, politinei ir apskritai visuomeninei akcijai yra vienas gyviausių Ateities uždavinių (At-kų ideol. 73).

2. Ateitininkas, einąs mokslą vidurinėje ir aukštesnėje mokykloje, neturi teisės priklausyti jokiai partijai (Ibd. 114).

3. Ateitininkas, turįs brandos liudijimą, gali asmeniškai savo atsakomybe, kaip pilnateisis pilietis, priklausyti partijai ir dirbti partijos darbą, tačiau su ta sąlyga, kad partija, kuriai jis priklauso, nebūtų priešinga Katalikų Bažnyčiai, lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei (Ibd. 114).

* Santrauka paskaitos, skaitytos Studentų Ateitininkų Sąjungos metiniame suvažiavime 1956 rugsėjo 1 St. Vincent de Paul vasaros stovykloje.

Pirmasis sakiny yra imtas iš St. Šalkauskio pagrindinės paskaitos 1925 m., kiti du nuostatai priimti Palangos konferencijoje (1927) ir priklauso oficialiai ateitininkų principų ir pareigų redakcijai. Telšių kongrese (1935), paskutiniame laisvojoje Lietuvoje, buvo priimta dar platesnė pirmųjų dviejų nuostatų redakcija tokia rezoliucija:

Ateitininkų Federacija, kaip nepolitinė organizacija, savo nariam moksleiviam griežtai draudžia bet kurią politinę veiklą, o kiekvienam savo nariam palieka šiuo klausimu laisvę. Tačiau neprisiimdama jokių atvejų atsakomybės už politinę bet kurio savo nario akciją, ji reikalauja, kad tokia jo akcija, asmenine atsakomybe vedama, neprieštarautų katalikiškos pasaulėžiūros principams ir jo nekompromituotų, kaip Federacijos nario (Tiesos Kelias 1935, Nr. 9, 488).

Šie nutarimai, priimti ateitininkų kongresu Lietuvoje, ligi šiol nebuvo pakeisti. Jie tebegalioja ir tremties ateitininkam. Paskutiniame mūsų kongrese Chicagoje (1954) tegalėjau savais žodžiais tepriminti:

Subrendusiam ateitininkui paliekama laisvė pasirinkti tą politinę programą, kuri jam patinka, ir savo atsakomybe veikti, tačiau jam statomas reikalavimas, kad nei privačiame nei viešame gyvenime neapsilenktų su Dievu ir savo tauta (Aidai 1954, Nr. 8).

Vadinasi, politinės veiklos klausimu turime įsiminti, kad reikia ir būtina politiniam darbui pasiruošti, kad aktyviai reikštis politinėje veikloje tegalima tik subrendus ir kad savo politines pažiūras privalu derinti su krikščioniškais principais ir lietuvių tautos interesais.

*

PRIESTARAVIMU kai kas laiko, kada ateitininkų organizacija iš vienos pusės skelbiasi esanti nepartinė ir nepolitinė, o iš antros pusės iš savo narių reikalauja gerai pasiruošti politinei veiklai. Analogija čia tokia pat, kaip tarp medicinos studentų ir gydytojų arba technikos studentų ir inžinierių. Techniką studijuojantieji dar nestato nei tiltų, nei namų, nei mašinų, o tiktai mokosi statyti. Dar rimtesnė yra visuomeninės santvarkos statyba, kurią vykdo politikai. Kai griūna namai, jie gali užversti tik kelioliką ar keletą žmonių. Kai neišsilaiko visuomeninė santvarka, ji gali palaidoti milijonus, ir juos laidoja ten, kur žmonės yra mažiau politiškai ugdyti. Istorija galėtų pateikti gausiai pavyzdžių, kai didelės nelaimės priežastimi buvo ne iškilę vadai, bet juos iškėlę politiškai neorientuoti žmonės. Sovietų Rusija yra vienas iš tokių pavyzdžių. Rusiją užvaldė tamsūs gaivalas, nes ten žmonių politinė mintis buvo tamsi.

Kai ateitininkų organizacija statosi uždavinį ugdyti šviesios minties ir apdairios elgsenos inteligentus, St. Šalkauskio žodžiais tariant, pil-

LIBERA

D I E V E,

kurs sutvėrei žmoniją savo noru
ir įkvėpimu,
kurs esi Teisingumas ir Meilė,
kurs esi Prisikėlimas ir Gyvybė,

I Š G E L B Ė K

nuo amžinosios mirties sielas tų,
kurie paniekino Tavo Vardą,
kurie apleido šią laikinąją pastogę
be atgailos,
kurie kovojo prieš Tave, kurs esi
Visagalis.

D I E V E,

kurs savo galybę apreiškei tautoje,
kurs įkvėpei žmonėms laisvės alkį,

S U T R U M P I N K

dienų be Tavęs skaičių tiems,
kurie krito kovodami už laisvą
tėvynę,
kurie mirė nuo skausmo, šalčio
ir bado tremtyje,
kurie priešinosi Tavo Vardo
niekintojams.

N E Ž V E L K

į jų silpnybes, Išganymo Dieve, bet
pasigailėk,
atleisk, ir
priimk juos pas Save

A m ž i n a j a m D ž i a u g s m u i .

V. Petravičius

Paskutinė kelionė

nutines asmenybės, jai negali nerūpėti ir politinis ateitininkų susipratimas. Nesidomėjimas politika yra neigiama inteligento žymė, tikriaus sakant, jo paties prasta politika, ypač šiais laikais, kai politika gyvai mus paliečia, kai net „Dievo problema yra pasidariusi politinė“ (K. Marksas). Tokiai politikai ateitininkas negali likti abejingas. Antra vertus, jis turi pažinti ir pasisavinti visa, kas reikalinga geram, doram ir tikslingam politiniam veikimui. Stasys Šalkauskis dar 1925 metais rašė:

„Palaikymas savo gyvenime parlamentarinės drausmės, pratinimasis pagerbti nuomonių bei iniciatyvos laisvę, stengimasis įsigyti sugebėjimo ginti įteigiamai žodžiu ir raštu savo nusistatymą politiniu klausimu, ugdymas savyje aversijos prieš demagogiją, sąmoningas studijavimas įvairių partijų programų ir įsigijimas pažiūros, kad neišvengiamos politiniame gyvenime partijos turi specializuotis pagal atskirus politinius uždavinius, o ne su ekskluzivistiniu demagogizmu kovoti su priešingomis partijomis — štai ke-

letas iš daugelio priemonių ruošti politiniam veikimui“ (At-kų ideol. 105).

Pridėkime čia, kad dar teks išsiaiškinti pasaulėžiūros ir politikos santykį, Bažnyčios ir valstybės ryšį, atitinkamas popiežių enciklikas, demokratijos ir diktatūros silpnąsias ir stiprias žymes ir k.

Kai visa tai reikės išsiaiškinti krikščioniškoje šviesoje ir lietuviškoje dvasioje, susidarys krūva klausimų, privalomų ateitininkui žinoti anksčiau, negu jis įsijungs į aktyvų politinį veikimą. Tai reikia žinoti ir tam ateitininkui, kuris paskui ir neturėtų patraukos būti kurios partijos nariu. „Turėti principinį nusistatymą visuomeniniais klausimais dar toli gražu nereiškia būti partiniu žmogumi, — pastebi St. Šalkauskis. — Nepartiškumas nėra dar abejingumas ir principinio nusistatymo stoka visuomenės dalykuose“ (Ibd. 156).

Tačiau politinis ugdymasis nėra tas pats, kas ir politinė veikla. Ateitininkai tuos dalykus

K. Dainytė

ŽODŽIAI

AŠ TAU sakiau tada — sugrįšiu neužilgo.
Bet mano žodžiai tavo akyse
Rasom sužvilgo.

Sakiau tada — tikėk, tikrai sugrįšiu,
Tikėk. Ir amžiams būsiu
Dienų auksinėj pasakoj vėl su tavim.
Bet mano žodžiai tylia paslaptim
Tavo krūtinėj atsiduso.

Sakiau — klausyk, juk grįšiu tuoj,
Ir laimė nebeiškeliaus daugiau,
Žiedų glėby gausiam parnešusi.
Bet mano žodžiai tavo šypsenoj
Užgėso.

Aš išėjau. O tu mane lydėjai
Žaria žinojimo žaizda
Ir nebyliu rymojimu prie qžuolinių vartų.
Klausyk, meilė nemiršta niekada.
Paskendo žodžiai.
Paskutinį kartą.

skiria. Kitada politiniam klausimam nagrinėti ateitininkai moksleiviai turėjo visuomenininkų sekcijas, studentai — atitinkamas korporacijas. Tremtyje savo visuomenines studijas kiek apleido, rasi, ir dėl to, kad stipriai pabrėžtas tautinis ir moralinis ugdymasis, didžiai suaktualėjęs pasikeitusiom gyvenimo sąlygom.

Tokios pažiūros pradžioje laikėsi ir mūsų partijos. Viename suvažiavime prieš porą metų sekiau diskusijas jaunimo klausimu ir buvau labai patenkintas, kai nebuvo priimtas siūlymas jaunimą organizuoti partiniu pagrindu. Tą klausimą dėstęs referentas buvo teisingas: mums pirmausia turi rūpėti jaunimo krikščioniškas ir tautiškas auklėjimas. Jei nuo šios teisingos minties dabar atsisakyta ir imta organizuoti politinių studijų rateliai, tai yra aišku, kad iš jų laukiama ne tiek naudos jaunimo ugdymui, kiek prieauglio savo partijai. To paties siekiama rodant jaunimui atviras duris į rezistencinę organizaciją ir parūpinant stipendijų, kurios atkam turėtų būti per Ateitininkų Šalpos Fondą teikiamos. Į politinių studijų ratelius ir pro atlas duris kviečiamas įeiti ir tasai jaunimas, kuris politinei veiklai turėtų dar bręsti šalia partijų pasparnės. Kodėl ateitininkų organizacija laikosi to dvigubo nusistatymo: *reikalauja politiniam darbui pasiruošti, bet draudžia nesubrendus į jį įsijungti.*

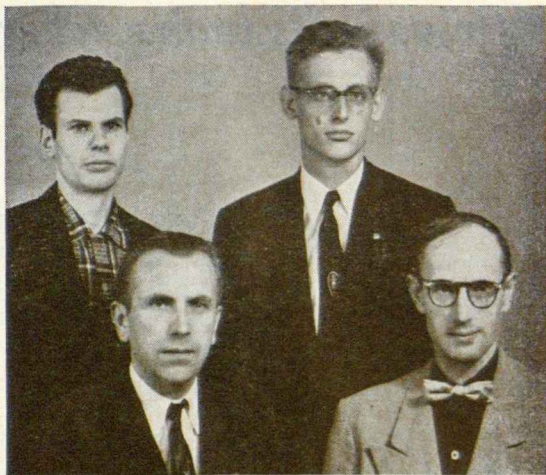
*

IDEJOS įsigali žmoguje iš mažų dienų. Čia negalima laukti nė vienos dienos, jei norima, kad jauno žmogaus neužvaldytų klaidingos ir žalingos idėjos ir jam pačiam ir visuomenei. Kokiomis priemonėmis ar kokia politika reikės pasukti tas idėjas gyvendinti, galima bus pasimokyti ir vėliau. Politika kaip tik priklauso prie tų priemonių, kurios jaunam amžiui gali būti pavojingos. Teigimas, kad jaunieji gali geriau išmokyti politinio darbo, kai jame dalyvauja, nevisada pasiteisina. Taip yra dėl to, kad retai kuriame kitame darbe taip ryškiai prasimuša žmonių ydos, kaip politinėje veikloje. Apie politikos intrigas, apgaulės ir šmeižtus, kovą ligi kraujo, neapykantą ir kerštą galima išgirsti kiekvieną dieną ir pasiskaityti bet kuriame partijos laikraštyje. Tarptautinėje politikoje matome neįautrumą silpnesniųjų nelaimei, derybas dėl kitų galvos, naudos persvarą prieš tiesą ir gėrį. Taurūs politikai stengiasi to viso išvengti ir piktą apgalėti. Bet dėl to ir sakoma, kad politika, kaip ir kiekvienas kitas žmogaus veiksmas, svyruoja tarp nuodėmės bedugnės ir šventumo. Vieniems politinis darbas gali būti moraline pražūtimi, kitiems — doriniu sustiprėjimu. "Politika, — pastebi Fribourgo vysk. Fr. Charriere, — geram krikščioniui yra gera mokykla tapti šventuoju". Bet tiktai *geram krikščioniui*. Jis turi subręsti, sutvirtėti, neprisiimti pikto iš ankstyvos savo politinės veiklos, išmokyti žmones mylėti, o tiktai ydų nekęsti (diligite homines, odio habete errores). Tą principą politikoje yra sunkiausia išlaikyti, nes minia tik tada šaukia ir ploja, kai jai rodoma ne yda, o tariamai ydingas kitos partijos žmogus. Yra labai didelė pagunda šitaip susidoroti su savo partiniu priešinku net ir akivaizdoje jaunimo.

Ateitininkų organizacija visai protingai daro, kai nesubrendusį jaunimą sulaiko nuo aktyvaus politinio darbo, kol jis dar turi grūdinti savo charakterį ir išmokyti skirti idėjas nuo žmonių. "Visiems yra žinoma politikos jaudinamoji veikmė ir tos gausios pagundos, kurias ji pakiša žmogaus sąžinei, — rašoma St. Šalkauskio "Ateitininkų ideologijoje" — *Ta jaudinamoji veikmė ir tos pagundos turi fatališkos reikšmės nesubrendusiems asmenybei: jos beveik neišvengiamai pasirodo stipresnės už pastarąją. Todėl jauno politikos lavinimasis paprastai užsisikleidžia partiniame ekskluzivizme, o dorinis auklėjimasis pasidaro auka to partinio oportunizmo, kuris stengiasi pateisinti visas priemones, regimai naudingas partijos tikslam*" (73).

Ateitininkai, kad ir nevisi, tai suprato dar prieš St. Šalkauskio išėjimą nesikišti per anksti į politinę veiklą. Renkant Lietuvoje steigiamąją seimą (1920), Marijampolės ateitininkai buvo pakviesti dalyvauti susirinkime, kuris turėjo parinkti kandidatus į tą seimą. Marijampolė-

Jaunimo Peticijos C. K-to nariai, atstovavę MAS ir SAS:
(iš kairės) sėdi J. Žadeikis. A. P. Bagdonas; stovi — Vl.
Šoliūnas, Sk. Radvila.

MAŽI DARBAI — DIDELIŲ PRADŽIA

JAUNIMO PETICIJA buvo geriausias įrodymas, kad svarbiuose reikaluose lietuviškasis jaunimas gali būti vieningas ir ryžtingas. Per trumpą laiką buvo surinkta 38,243 parašai, ir 1956 metų birželio 14 d. lietuvių studentų delegacija įteikė Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentui peticiją, reikalaujančią teisybės.

Peticijoje buvo priminta sovietų okupacija, prasidėjusi 1940 metais,

masiniai trėmimai ir žudymai ir reikalaujama, kad Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė dėtų visas galimas pastangas atstatyti Lietuvos suverenumą bei sumažinti tautos kančias.

Peticijos parašų rinkime labai uoliai dalyvavo moksleiviai ir studentai ateitininkai. Buvo gyvai pajustas tautinis susipratimas ir organizacinis ateitininkiškojo jaunimo drausmingumas.

čiai atsakė, kad priklauso organizacijai, kuri tokio politinio veiksmo nesiima. Tuo tarpu iš Kau-no moksleivių ateitininkų vienas kitas „neiškentė... neprisidėjęs prie rinkimų“ (Ateitis 1920, 146 ir 152 p.). Korespondento pasakymas „neiškentė“ reiškė, kad turėjo iškęsti.

Ir dabar, praėjus 36 metams, reikia iškęsti tiems, kurie dar neturi brandos atestato. Tiesa, Amerikoje yra kitokia mokyklų sistema — sunkiau nustatyti, kas laikytinas jau turįs brandos liudijimą. Gretinant buvusias Lietuvoje gimnazijas su šio krašto kolegijomis, atrodo, pirmieji dveji kolegijos metai dar tektų priskirti moksleiviam. Tačiau geriausia būtų sustoti prie *piliečio brandos atestato*, kada jam leidžiama balsuoti, nes ir ateitininkų principuose sakoma, kad ateitininkas tik kaip pilnateisis pilietis tegali priklausyti partijai (At-kų ideologija 114). Šios aprėžties privalu laikytis, kad nepasijustume patys prieštaraujantys tiems principams, kuriais grindžiame savo darbą.

*

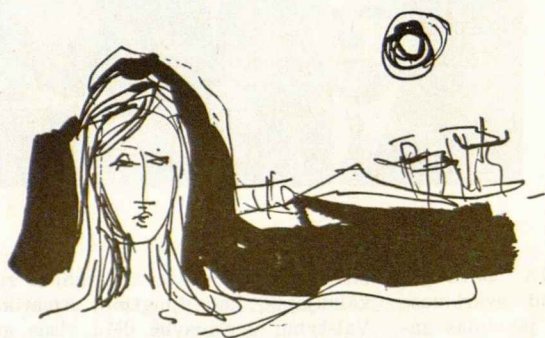
PARTIJAI ir priklausant, lieka dar aprėžtis, kad ji nebūtų priešinga katalikiškajai pasaulėžiūrai ir savo tautai. Tas dvi sąlygas stato ateitininkų katalikiškumo ir tautiškumo principai. Jei tautiškumo reikalavimas bet kam neužkliūva, tai dėl įpareigojimo derintis į Katalikų Bažnyčios mokslą nevienas prikiša ateitininkam, kad jie šiuo atžvilgiu nenuoseklūs:

skelbiasi nepartine organizacija, o jaunimą ugdo katalikų partijom. Bet toksai priekaištas nedaro skirtumo tarp *katalikiškos akcijos ir katalikų partijų*. Kartais ir patys katalikai tas dvi veiklos sritis suplaka į vieną, kaip tai yra buvę savo metu Italijoje, ir popiežius Pijus IX turėjęs savo raštu „Non expedit“ įspėti, kad tai *netinka*. Katalikiškoji akcija, kaip ją yra aptaręs popiežius Pijus XI, „nesusiriša su jokia valdymo sistema, su jokia visuomenės santvarka, su jokia politine linkme, su joku visuomeniniu ar politiniu tautų gyvenimo bandymu“ (Auka 1947, Nr. 2, 10 p.). Tuo tarpu katalikų partijos bando vienaip ar kitaip valstybę tvarkyti, ir tuo atžvilgiu savo partinėm programom gali išsiskirti, tik negali prieštarauti krikščioniškajai pasaulėžiūrai. Bet kam ir katalikiškoji akcija rodosi esanti partija, tasai parodo savo užslėptą mintį, kad nei jaunimui nei suaugusiems nebūtų nieko sakoma, kad ir viešos tvarkos reikalai privalu palenkti Dievo įsakymam.

Prieš porą mėnesių apie tai kalbėdamas Pijus XII pastebėjo, kad politikai, net ir katalikai, negali imtis uždavinio tiesioginiai rūpintis sielų išganymu,—tai kunigų ir katalikiškos akcijos reikalas,—tačiau jie turi pareigą padėti katalikiškajai akcijai, kad pasaulis būtų „nušviečiamas Kristaus, kuris yra Tiesa, vadovaujamas Kristaus, kuris yra Kelias, ir gaivinamas Kristaus, kuris yra Gyvenimas“.

Atpūs vėjelis laimę vakarų

Redakcija gavo pluokštelį eilėraščių iš Lietuvos. Jie visi parašyti šią vasarą. Autorius—jauna sesė lietuvaitė.

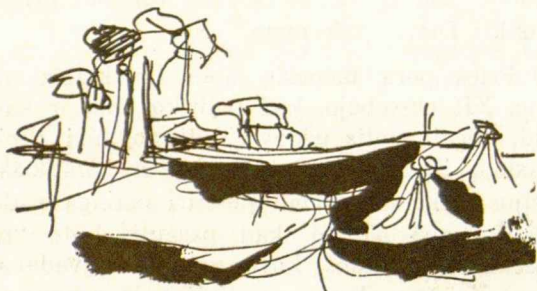
APVILTA VASARA

TIEK daug vilčių sudėjau į šią vasarą,
Atrodė bus jinai puikiausia iš visų.
Svajojau—saulei nudžiovinus ryto rasą,
Atpūs vėjelis laimę vakarų.

Svajojau meilę susitikt beklaidžiojančią
Pušų šešėliuos pajūrio šaly.
Svajojau, kad paduos kas ranką
Žieduotam vasaros kely.

Drišau svajoti apie laimę
Ir troškau semti kvapų džiaugsmą.
Tikėjau—dienos saulėtos, be baimės
Užgniauš manoj širdy tą aitrų skausmą.

Tiek daug vilčių sudėjau į šią vasarą.
Bet kurgi jos? Kur jos pradingo?
Braukiu nuo skruosto perlo ašarą,
Ir pinu dainą tyliai ilgesingą.

Illustracijos dail. N. Vedegytės-Palubinskienės

PAJŪRYJE

PAJŪRIAIS kartą gintarą renkant,
Tu stebėjai mane nuo kalvos.
Taip norėjos paduoti tau ranką —
Te abiem mūsų jūra banguos!

Taip norėjos tiek daug pasakyti,
Dovanot gintarėlį mažytį...
Rodos, niekas tada negalėjo
Tiek daug žodžių širdy sulaikyti.

Bet tylėjau, prabilt nemokėjau
Į tavę savo meile kuklia.
Tu manųjų minčių neatspėjai.
Aš nuklydau tolyn su kančia...

MANO TĖVYNĖ

MELSVOJ padangėj žvaigždės spindi
Ir merkias akys ežerų.
Tokios gražios, kaip tu, tėvyne,
Aš niekur, niekur nerasiu!

Upelių kaspilai plaukuos banguoja
Taip švelniai mėlyni.
O man širdis skausmu dejuoja,
Ir džiaugsmas aplankyt vis vėlinas.

Melsvoj padangėj saulė spindi,
Bet daug aplinkui ūkanų.
Visrien tokios gražios, kaip tu, tėvyne,
Aš niekur, niekur nerandu.

JAUNIEJI KOVOTOJAI

ALFA SUŠINSKAS

Raudonasis melas tebėra gyvas

Daugelyje laisvojo pasaulio valstybių galvojimas komunizmo atžvilgiu yra stipriai pasikeitęs jo nenaudai po paskutiniojo karo. Tikroji komunizmo tironija yra labiau ir daugiau demaskuota, negu anksčiau. Nevienas iš tų, kurie laukė komunizmo ateinant, dabar, į jo kraugeriskus nagus pakliuvęs, jau jį pažįsta kaip nepalyginamąją vergiją...

Komunizmo propagandos melas yra labai suktas, šėtoniškas ir naudojami visomis moderniausiomis priemonėmis. Dėl to dar ir dabar yra daug žmonių laisvosiose tautose, kurie nežino tikrųjų komunizmo tikslų ir jo baisiojo veido nepažįsta — jie gyvena komunistiniu melu... Ypač gana tamsus šiuo atžvilgiu yra laisvųjų tautų jaunimas.

Daug kur raudonasis melas tebėra gyvas ir net klesti neišmanėlių galvose. Šis baisusis, komunistinis melas reikia demaskuoti: visiems visomis priemonėmis reikia sustiprinti kovą prieš jį. Ir ne tik žymiesiems asmenims, ne vien vadinamiesiems diplomatams, politikams, veikėjams, įvairiems kultūrininkams, rašytojams, bet ir pačiam jauniausiam mūsų jaunimui reikia stoti kovon prieš komunistinį melą, nežinantiems vaizdžiai parodant, koks jis yra. O mes, naujieji lietuviai ateiviai, juk ypatingai gerai išmanome, koks yra raudonosios tironijos melas.

Jaunieji kovotojai čia yra mūsų tremties moksleivija, studentija ir šiaip nemokyklinis jaunimas. Šiam darbui jie turi palankiausių progų ir gausybę liūdnos, bet tikros medžiagos.

Žodžio ir veiksmo apaštalas

Jaunasis lietuvis pirmiausia gali ir turi būti lietuviškosios kančios apaštalas savo žodžiu ir elgesiu tarp nelietuvių.

Mūsų mokyklinis ir pomokyklinis jaunimas savo kasdieniniame gyvenime bendrauja su nelietuviškuoju jaunimu įvairiausiomis progomis. Jaunimas visada geriausiai supranta jaunimo kalbą.

MIŠKE

TAIP tylu —
Taip ramu —
Aš liūliuojančių medžių šešėly
Sustojus klausausi jų pasakos — — —
Vėjas
Žaidžia lapuos,
O pro medžių viršūnes — dangus
Toksai mėlynas, mėlynas — — —

Čia lyg kitas pasaulis,
Čia gyvenimas rodos sustojęs — — —
Čia liūliuojančių medžių šešėly
Klausausi didingos jų pasakos.

Tad ir reikia kalbėti: pataikius tinkamą progą ir momentą, reikia tarti tiesos žodį apie komunizmą — apie jo baisumą, apie jo darbus bei siekius Lietuvoje ir kitose pavergtose valstybėse, apie savo šeimos, artimųjų ir kitų lietuvių širpius išgyvenimus, kančias ir skausmingą skurdą komunistinėje vergijoje; tinkamai ir teisingai išaiškinti įvairias komunistinio gyvenimo apraiškas, įvairius komunistinius įvykius.

Mokyklinis ir visuomeninis mūsų jaunimo gyvenimas duoda jam puikių progų prieškomunistiškai pasireikšti paskaitėlių, pokalbių, diskusijų ir kitokioje formoje įvairiuose jaunimo susibūrimuose. Aktyviai prisidėti prie įvairių prieškomunistinių demonstracijų, prie įvairiausių prieškomunistinių pasireiškimų.

Tik reikia netylėti: ir raudonasis melas netyli! O mes, to melo aukos?..

Plunksna—ypatingai sėkmingas ginklas

Laisvosios ir civilizuotosios tautos gausiai skaito spausdintą žodį. Jos turi įvairių įvairiausių laikraščių, žurnalų, spaudinių.

Po paskutiniojo didžiojo karo laisvojoje spaudoje yra žymiai daugiau rašoma apie tikrąjį komunizmo veidą. Tačiau ši informacija apie raudonąją tironiją neretai yra perblanki, nevaizdi ir neįspūdinga, nes ji dažniausiai yra pateikiama žmonių, nevisai pilnai pažįstančių komunizmo tironiškumą.

Mes, naujieji lietuviai ateiviai, komunizmo baisumą esame išgyvenę iki dugno ir dar dabar apie jį sužinome bei patiriame vienokiu ar kitokiu būdu. Mes turime apie jį gausybę tikros, baisios medžiagos;

mūsų lietuviškoji spauda yra pilna komunistinio baisumo faktų. Tad mes galime ir net turime pareigą tikrais duomenimis informuoti apie jį nelietuviškąją visuomenę jos spaudoje.

Šiam ypatingai svarbiam darbui dirbti, aišku, reikia mokėti vietinę svetimąją kalbą. O ją mūsų jaunimas, išėivijoje mokslus baigęs ar bebaigęs, gerai moka. Už plunksnos! Rašyti nelietuviškoje spaudoje parodant, kokia iš tikrųjų yra komunistinė tironija; rašyti apie visą raudonąją, komunistinį baisumą: rašyti visaip, įvairiomis progomis, nuolat. Nelietuviškieji laikraščiai mielai spausdins jiems prištąją medžiagą.

Lietuviškoji kančia komunistinėje tironijoje turi būti visaip iškeliam ir parodoma visomis kalbomis laisvajam pasauliui.

Suburti visas jėgas

Komunistinė grėsmė laisvajam pasauliui yra ne juokų dalykas! Komunistinė tironija jo pavergtose tautose yra ne eilinis politinis klausimas. Nieko neturi būti galimasi kovai prieš komunizmą! Reikia suburti visas jėgas, vyresnes ir pačias jaunasias, kad visomis galimomis, teisingomis priemonėmis būtų kovojama žmogaus laisvės ir pavergtųjų išlaisvinimo kova.

Šioje šventojoje, prieškomunistinėje kovoje svarbų vaidmenį gali ir turi atlikti jaunimas, apsiginklavęs mokslo šarvais, pilnas laisvės dvasios, degęs Dievo ir Tėvynės Lietuvos meile.

Raudonasis Hanibalas jau prie vartų! Jis nuteriojo daug valstybių ir milijonams nuėmė galvas! Ar ramiai sau lauksime, kol ir mūsų galvos nuriedės po raudonuoju jo pjautuvu?..

Stovyklavietės pakrantė pavakary.
Nuotraukos J. Šoliūno ir J. Štuopio.

Kalendorių rašė rugpjūčio 27-tą, o buvo pirmadienio rytas, kai vienvežiu miško keleliu įdardėjom į didžiulę aikštę, aptupdytą baltais, it gubėm, nameliais. Apie juos stypčiojo pušys, vienos susikabindamos su miškelio draugėm, kitos nubėgdamos pakalnių ir vos neįbrisdamos į vandenį, iš trijų pušių supančius šv. Vincento Pauliečio stovyklavietę.

Dievulis buvo arti

Iš didžiausios pastogės sklido "Pulkim ant kelių" garsai. Prie kuklučio altoriaus buvo aukojama šv. mišių auka. Sulinko visų keliai padėkoti Viešpačiui už laimingą kelionę ir paprašyt, kad stovyklos dienos būtų skaidrios, linksmos, darbingos ir kūrybingos. Dešimtį rytų giesmė čia garbinom Kūrėją, jungėmės su Kristumi šv. Komunijoje, klausėm SAS dvasios vado tėvo J. Kidyko konferencijų apie

Kristų. Tai buvo pirmoji studentų at-kų stovykla, kurioje tiek daug domėtasi religiniais klausimais.

"Tautos ir religijos sąveika" paskaitų cikle kol. J. Manelis atidengė religinio indiferentizmo pavojus šiame krašte. J. Manelis buvo tiek brandus problemos sprendime, kad klausytojai prašė paskaitą išspausdinti "Ateityje". (Laukiame prisiūnčiant. Red.).

Kun. Vl. Paulauskas, kalbėdamas apie Lietuvos tautos religingumą, iškėlė daug gražių ir lietuviams būdingų formų.

Tiek diskusinių būrelių, tiek paskaitų bei pranešimų pasėkoje prieita nutarimo, kad ateinančių metų studijinė tema bus religinė.

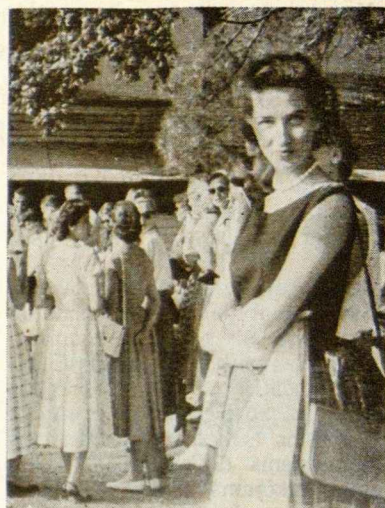
Toje pačioje patalpoje, kur buvo laikomos šv. mišios, vėliau vyko paskaitos, suvažiavimas, meno ir šokių vakarai, bet visur ir visada Dievulis buvo arti. Religija mums džiaugsmo neatėmė, tik nuskaidri-

ANT MARIŲ KRANTELIO

Ispūdžiai iš stud. at-kų stovyklos

P. NATAS

Buvo ir fotografams objektų...

Juoko kaip krekeno!

Stovyklą skaidrino daugiau nei kas antra diena linksmaplaučiai "Kolegės Pielos" redaktoriai: vyr. red. J. Manelis ir S. Leimonas, kartais patalkinami K. Skrupskelio, S. Bobelio ir kt. Vieną vakarą sukūrėm laužą, prie kurio New Yorko draugovė surengė rinkiminę konvenciją su kaitriom kalbom, plakatais ir šūkiais. Laužui ir S. Bobeliui spraksint, dainoms aidint, suklupo apie desėtkas fuksų, "rimtus" klausimus atsakinėdami ir "išminties druską" springdami. Po to į valdovus buvo nominuotas Illinojaus mieliausias sūnus, o Lietuvos bajorų atžala — Radvila Skirmantas. RA, RA - RA — RADVILA! — po-

Stovyklautojai prie Lietuvos pasiuntinybės Washingtone.

puliariausias stovyklos šūkis per visas paskutiniąsias dienas.

Džiaugsmo patyrėm ir grįžę iš Washingtono, kai angliškąjį namelių vardai buvo perkrikštyti į: Varnos, Šarkos, Širšės, Mūzos, Vapsvos ir Meduzos, Ožiai, Avinai ir Asilai. Buvo išaiškinta, kad tai įvykdė dar moksleivis J. Boguta, tačiau oficialiai kreditus atidavėm dvasios vadui. Sakėm, tik jis taip gerai mergaites pažinti gali...

Vadai, vadovės ir vadovai bei valdovai

Jau pirmą dieną atidarydamas stovyklą SAS pirmininkas V. Kleiza tarė: „Aš esu jūsų vadas, komendantas ir komedijantas, jūsų

Prof. K. Pakštas aiškina, kur mūsų gyventa

tėvas ir mama". Praktiškai jis ir buvo viskuo. Net laiškanėsiu Jo štabą sudarė A. Žukauskas — berniukų vadovas, V. Matusevičiūtė — mergaičių vadovė, J. Štuopis ir R. Kriaučiūnas — ūkvedžiai, R. Jonauskaitė — raštininkė ir virtuvės „bosė“, P. Zaranka — meno vadovas ir J. Šoliūnas — sporto.

Vieną dieną sujudėjo V. Kleizos demokratiška sąžinė, ir jis leido tautai išsirinkti kitus vadovus. Aišku, kad Radvila buvo vienbalsiai iššauktas: Ra-Ra-Ra — Radvila, ir valdžios ženklas — švilpukas atsidūrė tarp jo dantų. Gi vėlavos stiebe suplevėsavo jo garsusis pil-

stovyklos laikinoji „demokratinė“ valdžia: iš kairės — komendantas Ra-Ra-Radvila, Eglė „Karalienė“ Povilauskaitė ir Kornelijus Jazbutis.

kas rankšluostinis chalatas, kurį tik po vakarienės su didele iškilme, trimitui gaudžiant ir visiems Krambambulį šaukiant, nuleidome.

Paskaitų nedaug, bet geros

Pirmoji paskaita buvo prof. K. Pakšto apie Lietuvos sienas. Žemėlapius apkrauti gerai supratome, kur mūsų gyventa ir kur mes turime gyventi.

Poetas K. Bradūnas suskirstė tremties rašytojus į 4 kartas. Dis-

Paskaitų klausant

kusiose pasiginčyta dėl kartų dvikovų ir dėl kūrybos formų bei turinio.

Pr. Dovydaičio straipsnį „Trys pamatiniai klausimai“ girdėjome nagrinėjant per magnetofoną kun. St. Ylą.

Meteoriškai stovykloje pasirodęs dr. Vyt. Vygantys „Pro domo sua“ kalbėdamas aštriai palietė šiuos klausimus: 1. Kodėl mes esame atkai? 2. Mūsų pagalba moksleiviams. 3. „Ateities“ žurnalas mus migdo. 4. Neskubėkim į partijas. Išdiskutuoti šie reikalai nukeliavo į nutarimų ir rezoliucijų komisiją.

Politikos reikalais kalbėjo ir Atkų Federacijos vadas S. Sužiedėlis. Jis dar daugiau sustiprino mūsų nutarimus domėtis politiniais dalykais, vienok nepuolant į besiriejiančių lietuvių partijų žiotus. (Ar tai inėš į K. D. ir L. F. vadų galvas nuoširdaus susimąstymo, galima jau iš anksto suabejoti. P. N.). Regint, kad politinės rietenos silpnina atkus, nutarta, kad C. V. ir draugovių valdybų nariai negalės aktyviai reikštis partinėje „veikloje“.

Originalūs meno vakarai

Čia reiškėsi atskiros draugovės, kartais talkininkų pasikviesdamos.

Detroitas atgabeno dainų skrynelę, kurion buvo sukrauta detroitiečių išleista dainų pynė „Subatos vakarėlių“. Pynę visiems išdai-

navus, buvo pasiklaudyta jau nebedainuojančio Detroito stud. atkų Trio įdainavimų.

Hartfordas susirinkimo formoj paminėjo a. a. St. Šalkauskį. Hartfordiečiams Gyvosios Dvasios nestigo, nors montažo autorius bevaidindamas ir prisnūdo...

Clevelandas suorganizavo Literatūros vakarą, kuriam montažą „Miškas ir lietuviai“ sudarė poetas K. Bradūnas. Mūsų klasikų raštų ištraukas apie miškus, medžius ir lietuvių skaitė jautresnės dūšios ir stipresnio balso stovyklautojai ant scenos laiptų susėdę. Girdėjome ir du gyvus kūrėjus: A. Vaičiulaitį ir K. Bradūną.

Philadelphia Kenčiančios Tėvynės vakare parodė vaidilą Valiūną su partizanais, su jų tėvais, su serim bešnekantį. Gaudūs, bet ramina žodžiai miško pakraštėly žiogeliams maršus grojant giliai smigo visų širdysna; rimities pilni tyliai tą vakarą užmigome.

Grupė stovyklautojų su dvasios vadu Tėvu J. Kidyku, S. J.

Kun. V. Martinkus—didysis stovyklos dainininkas

Baltimorėje IX. 1 įvyko viešas meno vakaras — koncertas, kurį organizavo K. Keblys ir A. Gečiauskas. Programoje dalyvavo G. Buračaitė (poetė), N. Bogutaitė (pianistė), A. Gaigalaitė (dainininkė), D. Lapinskas (kompozitorius), G. Macelytė (novelistė), M. Motekaitis (pianistas), D. Prikockytė (poetė), A. Sužiedėlis (kreivašypsinkininkas) ir P. Zaranka (dainininkas). Programa, kuriai vadovavo J. Manelis publikos buvo šiltai sutikta. Dalis programos jau buvo perduota per Voice of America į Lietuvą.

Keliaujame su daina

Vieną ištisą dieną važinėjom dviem autobusais po Washingtoną, kur aplankėm Kongreso rūmus, muziejų, Lincolno paminklą, Arlingtono kapines, Pranciškonų vienuolyną, su katakombų imitacijom ir Lietuvos pasiuntinybę.

Mažesnė išvykėlė buvo į Anapolį. Be to, aplankėme Baltimorėje šv. Alfonso bažnyčią.

Atkeliaujančių ir iškeliaujančių niekada netrūko. Nors stovyklos gyventojų vidurkis buvo apie 80 žmonių, per stovyklą perėjo virš 150 SAS narių.

Stovyklą aplankė ir At-kų Fed. vadas S. Sužiedėlis, gen. sekr. kun. V. Dabušis, kun. V. Martinkus, kun. J. Znotinas, tėvas J. Borevičius, kun. Pakalniškis, kun. Pragulbic-kas.

Dažnas svečias buvo kun. K. Puzevičius baltimoriečių dvasios vadas, daug prisidėjęs prie stovyklos suruošimo.

SAS BARUOSE

- Visa eilė SAS draugovių jau išsirinko naujas valdybas. Philadelphijoje šiais mokslo metais vadovaus Kęstutis Pliuškonis, kuriam padės B. Majauskas, Z. Čikotaitė, L. Petrauskaitė ir R. Lukas. Mt. St. Joseph valdybon išrinktos Danutė Kriaučiūnaitė ir Danutė Vebeliūnaitė. Onutė Eringytė išrinkta pirmininke Baltimorės draugovės susirinkime, o Nijolė Bogutaitė — sekretore.

- Ateitininkiškajam veikimui Bostone šiais mokslo metais vadovaus Aldona Vasaitytė, D. Kuodytė, S. Leimonas, ir E. Marijošiūtė, o New Yorke — Kęstutis Skrupskelis, G. Gaubytė, A. Barauskaitė, St. Dzikas ir Paulauskaitė. Čikagos valdybon įeina J. Štuopis, A. Stakytė, A. Liulevičius, A. Katelytė ir P. Kilius.

- ALRK Federacijos seime, Bostone, SAS atstovavo Dalia Karaliūtė. Ten buvo diskutuota daug aktualių problemų, liečiančių glaudesnę bendradarbiavimą tarp čia gimusių ir naujųjų ateivių jaunimo.

Jaunimo posėdyje Pranas Zaranka, Arvydas Barzdukas, Ald. Vasaitytė, Romas Leimonas ir Dalia Karaliūtė dalyvavo diskusijose dėl dr. Vyt. Vyganto paskaitoje iškeltų minčių jaunimo organizavimo klausimu.

- SAS Centro Valdyba nutarė prieš Kalėdas surengti du draugovių valdybų suvažiavimus. Rytinio pakraščio draugovės suvažiavimas Hartfordan lapkričio 10—11 dienomis, o vakarinio — Lietuvių Studentų Suvažiavimo išvakarėse Chicagoje. Platesnės informacijos apie tai bus patiektos aplinkraščiuose.

- Visi SAS tikrieji nariai ir kandidatai prašomi artimiausiu laiku sumokėti \$3.00 nario mokestį už šiuos mokslo metus.

- Los Angeles Studentai ateitininkai susiorganizavo ir greitai laiku įsteigs skyrių. Sveikiname ir linkime entuziastingo darbo!

Pakeitėm vyriausybę

Dar rugpiūtį išsirinkę mandatų komisiją su D. Staniškiu prieky, IX. 1., pradėjom SAS suvažiavimą. Jam pirmininkavo J. Manelis ir J. Šoliūnas, protokolus rašė A. Barzdukaitė, D. Kuodytė, N. Lipčiūtė ir B. Miniataitė.

Nutarimų ir rezoliucijų komisijon buvo išrinkti P. Baltakis, A. Barzdukas, S. Bobelis, A. Keblys ir R. Kriaučiūnas.

Išklausę C. V. pranešimų ir Revizijos komisijos aktų radom, kad pernelyg Centro valdyba savo darbą atliko pagirtinai.

Draugovių pranešimai įvairavo. Vienok galima buvo džiaugtis kad mūsų organizacija auga ir stiprėja.

Naujon SAS C. Valdybon išrinkti A. Gečiauskas, A. Žukauskas, D. Karaliūtė, A. Lukas, S. Bobelis ir A. Čikota. Kandidatai: A. Vedekas, R. Žukaitė, A. Gaigalaitė ir N. Mekytė.

Revizijos komisijon įėjo: V. Kleiza, J. Manelis ir J. Štuopis.

Suvažiavime dalyvavo 43 atstovai.

Sportavom ir šokom

Rytai mergaitėms kaulus laužė A. Barzdukaitė, berniokams gi J. Šoliūnas. Kad ir sūriam vandeny, o ir neregėtų pabaisų — medūzų "glamonėjami" mėgo stovyklautojai maudytis, nardyti, skandinti laivyną ir pan. Tinklinio aikštėj visą

laisvalaikį nestigo žaidėjų. Vaikystės dienas prisiminę, kiti suposi supuoklėmis. Bene 4 vakarus kniaukė šabaniauskas ir poros sukosi žemės kojom nesiekdamos. Ispūdžių pagauti kartais sunkiau užmigdom, ir reikėjo chorui visai stovyklai iki 100 skaičiuot...

Dvasios vadas džiaugėsi, kad šio stovykloj nebuvo akį rėžiančių porų, o mes liūdėjom, kad porų nesudarėm...

Paskutinis vakarėlis

IX. 5. — Stovyklos uždarymas. Komendantas dėkoja stovyklautojams už nuotaiką ir drausmę. Išdailijamos dovanos, knygos. Ovacijos komendantui ir buv. C. V. pirmininkui. Himnas. Paskutiniai Kolegės Pielos cyptelėjimai, paskutiniai šokiai, paskutinė vakarienė. Skamba: "sudiev, sudiev", dainuoja kitas: "O jeigu kartais po daugio metų, sueisim vėl mieli draugai". Dainuoja "po daugio metų", o širdy tiki, kad kitais metais jokių būdu nepraleis progos stovyklon nuvykti. Kur gi kitur tokią nuoširdžią nuotaiką ir tokį gražų draugų būrį surasi?

Ūžia automobiliai, mojuoja rankos, kai kas ašarėlę braukia, ir debesėlis, 10-tį dienų nei lašo neišsunkęs, pravirksta...

Prieš akis tolimes kėlias ir metai, per kuriuos turės atsispindėti stovyklinė patirtis. Iki kitų metų!

SAPNAS

GALINA MACELYTĖ

DIDELIAME krašte, visų kraštų krašte, tyliam ilgesy nerimo žmogus. Jo veidas buvo jaunas, bet akys niūrios ir pavargusios — jos nematė grožio pernokusios gamtos ir žmonių sukurtų stebuklų, kurių buvo taip apstu aplinkui.

Kiekvieną vakarą jis išeidavo ir praverdavo akis erdvėms, tarsį kažko jieškodamas, bet kraštų kraštas buvo per didelis ir per platus, ir jis grįždavo neradęs, nematęs.

Ir naktį, kurios tamsoj šnabždėjo tūkstančiai nepažįstamų balsų, žmogus sapnuodavo. Tada jo akys perskrodavo atstumų uždangą, ir būdavo jos giedriai mėlynos, laimingos—žmogus stovėjo vėl savo vaikystės sode.

Rodos viskas vėl buvo taip, kaip pirmomis dienomis. Jis ilsėjosi savo medžio papėdėj. O didingas buvo tas medis,—ąžuolas tai turėjo būti,—jo liemuo buvo neapglėbiamas, ir jo žaliuojančios šakos metė gaivų šešėlį toli plačiu ratu. Toje paunksmėje ilsėtis—tai jausti žemę kalbančią, gyvomis gyslomis pulsuojančią, gyvenimo paslaptį sekančią. Tai—namo sugrįžti.

Didelis ir išdidus buvo tas ąžuolas, tas žmogaus medis. Savo šakomis jis laikė apglėbęs pirmąjį lopšį, pirmąją dieną, slaptas svajones nekantrias ir tiek daug nenusakomų troškimų.

Toks buvo sapnas. Didelis, platus, kaip ąžuolas.

O pabUSDavo žmogus, pabUSDavo tikrovėn ir dielon, ir jo vaitojimas dar stipriau prasi-verždavo pro ilgesį. Jis neapkentė dienos, tokios žiaurios savo nepakeliamoj šviesoje. Tik stūmė valandas ir virpėdamas laukė nakties. Laukė sapno.

Bet atėjo viena naktis, atnešdama su savimi kažką nesuprantamo, neteisingo, baisaus. Žmogus vėl nekantriai skubino prie medžio—savo ąžuolo—jis jau tiesė rankas prie jo prisiglausti, nes apkabinti juk negalėjo: medis buvo toks platus ir didelis. Bet... jo rankos nerado nieko, jos apkabino tuštumą, mažą atžalą, siaurą ir menką, plonom permatomom šakom. Jis dairėsi aplink—manė paklydęs esąs, jis nuėjo ir sugrįžo atgal, bet jo rankos nerado to, ko jieš-

Iliustracija dail. N. Vedegytės-Palubinskienės

kojo. Tamsu pasidarė jo sieloje ir baugu taip, tarytum motinos ranką būtų paleidęs. Jo akyse siautė baimė, ir jis puolė prie praeivių, prašydamas jam paaiškinti, parodyti, kad jis paklydo. Bet jie žiūrėjo į jį keistomis akimis ir nesuprato. Jie sakė jam:

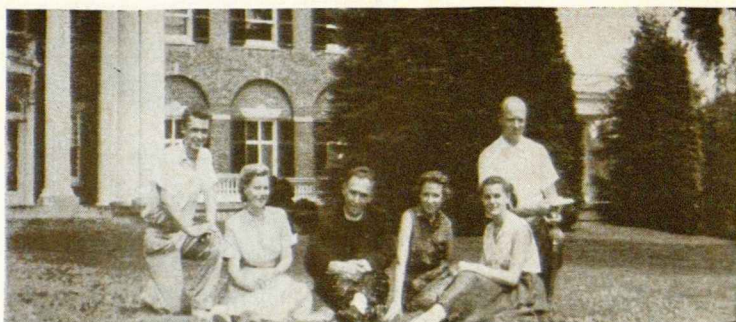
— Šita siaura atžala čia visada stovėjusi, ir medžiu vadinama. Ne ąžuolu...

Žmogus vėl atsisuko, užsimerkęs rankomis glostė šakas, lapus. Bet savo ąžuolo nerado. Tuomet jo akys prasivėrė kaip niekad dar, ir jo kumštys daužė nepažįstamą medį, palikdamos kraujo takus rudoje, pasenusioje žievėje. Jis šaukė savo šauksmą, raudėjo savo paprastą sapną, bet medis stovėjo toks pat susigūžęs, kaltas savo apgavystėj, tartum matydamas žmogaus sugriautus namus.

* * *

Mažytėj mažo medžio papėdėj gulėjo žmogus. Jis nebesiskundė, nebekaltino ir nevaitojo. Tik jo akys, rodos, klausė:

— Kodėl jūs mane taip apgavot, kodėl leidet man ilgėtis ir vis čia grįžti, kodėl nepasakėt man, koks mažas mano vaikystės medis?...

PRABĖGO JI, KAIP VIENA DIENA

(Moksleivių ateitininkų vasaros
stovykla Marianapolyje)

GEDIMINAS NAUJOKAITIS

Šiomet jau penktoji vasara, kaip gražusis Marianapolio parkas suskambėjo jaunatvišku ateitininkišku klegesiu ir lietuviška daina. Liepos 28 — rugpjūčio 12 dienomis ten vyko moksleivių ateitininkų vasaros stovykla.

Stovyklautojų privažiavo iš visos rytinės Amerikos pakraščiu apie 80, o savaitgaliais atsiradavo jų dar daugiau.

Stovyklos vadovas kun. V. Martinkus, kuris stovyklą Marianapolyje ruošia jau ketvirtą kartą, susikvietė gerą štabą. Albinas Gražulis ėjo stovyklos komendanto ir vadovo pareigas. Elona Marijošiūtė buvo mergaičių vadove ir taip pat tvarkė meninius pasirodymus ir kitokius kultūrinius reikalus. Jau nučius prižiūrėjo Jadvyga Barūnienė ir Nijolė Mekytė. Sigitas Leimonas buvo sporto vedėjas, o Birutė Bogutaitė vedė stovyklos knygas — buvo sekretore.

Berniukai savo nakvynę turėjo ten pat, tėvų Marijonų sodyboje, o mergaitės gyveno, netoliese esančiame, Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyno bendrabutyje.

Kas rytą, pusę aštuonių, o kartais ir anksčiau, iš lovos mus versdavo komendanto švilpukas, ar komendantės švelnūs žodžiai. Pamankštinę kaulus, apsiprausę ir pasitvarkę miegamuosius, eidavome šv. mišių klausyti. Mergaitės kiekvieną rytą iš Putnamo autobusu atveždavo. Po mišių, skubėdavom numalšinti per naktį išsigalėjusį alkį, o po to vėliavos pakelti. Nė nesuspėdavom atsikvėpti, kai komendanto švilpukas į paskaitą

ar pašnekesį šaukdavo. Išklause paskaitos, sportuodavome, dainų mokydavomės ir pietus valgydavom. Po piet gaudavome poilsio, sportuodavome arba važiuodavome maudytis į už septynių mylių esantį Webster ežerą. Grįžę pavalgydavome pavakarius, pasiklausydavome referatų, paskaitų ar pašnekesių, padainuodavom, pavalgydavom vakarienę, nuleisdavome vėliavas ir laukdavome smagiausios dienos dalies — vakaro, kada dažniausiai būdavo linksmavakariai ir minėjimai. Po vakaro programos atkalbėdavome vakaro

Stovyklos štabas: iš kairės — S. Leimonas, J. Ramūnienė, kun. V. Martinkus, N. Mekytė, B. Bogutaitė ir A. Gražulis.

Nuotr. G. Naujokačio

maldas, sugiedodavom "Lietuva brangi" ir ruošdavomės saldžiam miegui.

Kaip visi žinome, nėra stovyklos be paskaitų. Kalbėjo kun. V. Cucuras, Federacijos dvasios vadas tėvas V. Gidžiūnas, dr. A. Kučas, Ant. Mažiulis, prof. St. Yla, Paulius Jurkus, Kazys Mockus, kun. Ig. Urbonas, Antanas Sužiedėlis, kan. M. Vaitkus, Jonas Šoliūnas, V. Kulbokas, kun. V. Paulauskas, Federacijos vadas S. Sužiedėlis, dr. Ag. Šidlauskaitė, p. Augustinavičienė ir sesuo Kristofora.

Pačių moksleivių buvo skaityta tiksliai 4 referatai. Kiekvienas stovyklautojas paskaitose, referatuose, pašnekesiuose ir minėjimuose per visą stovyklavimo laikotarpį išbuvo apie 22 valandas. Tuo tarpu jis praleido apie 14 valandų besimaudydamas ir apie 6 besimaudydamas.

Viršuj: vėliavos pakėlimas; apačioj: per paskaitas darėme užrašus.

Nuotr. J. Šoliūno

Iškylos metu kepame dešreles.
Nuotr. G. Naujokaičio

Buvo ir egzaminai visiems stovyklautojams — patikrinti jų žinias iš Lietuvos istorijos, geografijos, ateitininkijos istorijos, apie dabartinius lietuvius veikėjus, organizacijas bei jų organus. Bendrai paėmus, stovyklautojai gana gerai juos išlaikė. Vyresniųjų skyriuje pirmąją vietą laimėjo E. Adomaitis ir A. Garsys. Antrąją ir trečiąją — V. Matusaitis ir B. Bogutaitė. Iš jaunesniųjų pasižymėjo Augustinas Sužiedėlis.

Taip pat buvo rengiamas iškalbos konkursas. Bet, deja, tik tai du dalyvavo, ir tai tik iš jaunesniųjų. Giedrius Klivečka kalbėjo, kaip jis tvarkytų stovyklą, jei būtų komendantas, o Aug. Sužiedėlis šnekėjo tema — Vytautas Didysis.

Pirmasis stovyklos trečiadienis buvo susikaupimo diena. Buvo kelios konferencijos, recituotų mišių mokymasis ir kun. Steponaičio pamokslas. Užbaigėme dieną vakarine eiseną su žvakutėmis kryžiaus keliais ir rožančiumi.

Stovyklautojai prisiminė ir Marianapolio įsteigėją a.a. kun. Navicką. Marijonų vyresnysis iškėlė to garsaus žmogaus gyvenimo svarbesnius bruožus ir jo nuopelnus.

Pirmąją stovyklos dieną vilkiškai skautai mus pasikvietė į savo stovyklos užbaigimą. Ten nuvažiavę, grožėjomės jų gražiai paruošta programa.

Lankėmės kartą pas Nekalto Prasidėjimo seses Putname, kur naujojoje seselių koplyčioje kun. prof. St. Yla papasakojo mums apie Marijos šventoves Lietuvoje.

Partizanų vakarą surengė Baltimorės ateitininkų kuopa. Prie pamuškeje paruošto partizano kapo buvo išpildyta trumpa programėlė, pasakytas pamokslas ir sukalbėtos vakaro maldos.

Stovyklos viduryje, sekmadienį, įvyko meno ir literatūros vakaras. Buvo paskambinta pianinu, padainuota, ir padeklamuota. Balerina Skučaitė pašoko keletą šokių. New Yorko kuopa suruošė trumpą Marijos Pečkauskaitės — šatrijos Ragano minėjimą: paskaityta referatas ir ištraukos iš jos raštų.

Paskutinį stovyklos vakarą buvo suručstas stovyklos užbaigimo lauzas, į kurį buvo atvykę svečių iš arti ir toli. Jame beveik visos kuopos kuo nors pasirodė. Mažesnieji stovyklautojai įscenizavo "Ant kalno karklai siūbavo", mergaitės pašoko klasinį baletą, Brocktono kuopa išpildė montažą "Mūsų Vilnius", o newyorkiečiai visus prajuokino, suvaidindami "Komentanto dieną".

Stovyklautojai aktyviai reikšėsi sporte. Kelis kartus atvažiavę sportininkai iš Hartfordo žaidė krepšinį prieš stovyklos rinktinę. Buvo krepšinio rungtynių tarp stovyklautojų ir valdžios. Stovyklautojai pasirodė stipresni. Tinklinio aikštė taip pat nestovėjo tuščia. Kai kurie stovyklautojai mėgindavo futbolą, kvadratą ar net beisbolą.

Rugpjūčio 10 dieną buvo surengta sporto šventė. Iš jaunesniųjų berniukų atsižymėjo Šarūnas Grasy, laimėdamas trejas lenktynes (100, 220 ir 250 metrų). Vyresniųjų berniukų lenktynėse Klemas Budreckas laimėjo trejas lenktynes — 250, 400 ir 1,000 metrų, o Rimas Klivečka laimėjo 100 metrų bėgimą. Iš mergaičių pasižymėjo Dalia Macejauskaitė, laimėdama visus bėgimus. Į tolį šokime gerai pasirodė K. Budreckas, R. Klivečka ir J. Bogutas.

Linksmavakarių irgi pakankamai turėjome — net septynis ir vieną lietuviškų žaidimų vakarą. Buvo ir valso šokimo konkursas. Programai pajavairinti stovyklautojus ir valdžią badydavo Sigitas Leimono, Jurgio Pūkelio ir Liucijos Baškauskaitės redaguojamas stovyklos juokų laikraštėlis "Surūdijusi špilka".

Paskutinę stovyklos dieną įvyko iškilmingas stovyklos užbaigimas. Kun. V. Martinkus, prof. S. Sužiedėlis ir tėvų atstovas pasakė kalbas. Po paskutinio vėlavos nuleidimo buvo išdalintos dovanos ir pagyrimai. Dovanas ir pagyrimus gavo A. Garsys, B. Bogutaitė, V. Matusaitis, E. Adomaitis, E. Su-

žiedėlis, V. Mockus, A. Barūnaitė, A. Sužiedėlis, Sig. Leimonas, L. Skučaitė, G. Naujokaitis, K. Budreckas, D. Macijauskaitė, J. Strimaitytė, A. Gaigalas, R. Vilkutaitytė, G. Klivečka, Ž. Mockutė, D. Barūnaitė, J. Bichnevičius, J. Garsytė, R. Stanelis, K. Čižiūnas, L. Baškauskas ir dar daug kitų.

Dar prieš išvažiuodami stovyklautojai surado laiko pareikšti savo pageidavimus ir prašymus. Daugumai paskaitos patiko, todėl pageidauja sekančiais metais po dvi paskaitas kasdien. Visi nori turėti bendras stovyklas — mergaičių ir berniukų kartu. Beveik visiems patinka Marianapolyje stovyklauti. Nori, kad būtų baudžiami už anglų kalbos vartojimą. Norima ne tik dažnų šokių, bet ir šokių pamokų, taip pat mokyti daugiau dainų. Daryti stovyklą prieš pat mokslo metų pradžią, daugiau konkursų ir sportų varžybų. Nori, kad patys stovyklautojai prisidėtų daugiau prie stovyklos paruošimo ir kad patys daugiau paruoštų referatų. Norima stovykloje griežtos drausmės. Dauguma stovyklautojų šia stovykla patenkinti.

Taip ir prabėgo toji linksmoji ateitininkų vasaros stovykla Marianapolyje. Prabėgo ji, kaip viena diena. Grįžę namo ir į mokyklos suolus, mes turime visiems metams gražių išpūdžių ir svajonių ir laukiame kitų metų, kada vėl mesime knygas ir mokslą ir trauksime visais keliais Marianapolio link. Mūsų juokas ir klegesys pripildys paskaitų sales, o švelnus vasaros vėjelis neš jaunatviškos dainos garsus tolyn, tolyn!

Moderniškai įrengti namai turi viską — šildymą, lovas, vonios kambarius, televizijas, šaldytuvus, tik dažniausiai juose trūksta knygų lentynos, o namus jaukiau židiniu padaro tik trys daiktai — vaikų žaislai, sienų paveiksai ir knygos.

Edward Uhlan

POETAS VALKATA

IRENA BANAITYTĖ

ŠIURKŠTUS vėlyvo rudens vėjas blaškė purvinus laikraščių lapus gatvės grindiniu. Dienraščio sensacingas reportažas apie vertingų poezijos kūrinių atradimą kažkokioj pasiūrėj plakėsi žmonėms po kojų, kol paagliau praeivio batas įmynė jį į rudens balą. Atrasti vargingoj palėpėj vertingi literatūros veikalai jieškojo savo autoriaus. Nežinomajam poetui paskirta premija atitekusi kažkuriai auklėjimo įstaigai...

Milžiniški debesys, sultingi lietumi, skubėjo rytų pusėn, karts nuo karto užkliūdami už dangoraižių ir praplyšę pliūptelėdami kibiru lietaus.

Lina brido šaligatviu, išitraukusi naujai pirktan lietpaltin.

— Dar valanda liko,—pagalvojo ji, žvilgtelėjusi laikrodėlin, ir jausmas, baimė gal, perbėgo virpuliu. Dar visa valanda spėliojimo, nežinios, lūkesčio. Kad tik pasisektų! Juk nuo to priklausys visas mano gyvenimas. Ir ne tik mano vienos...

Lina — vyriausias vaikas šeimoje. Vaikas? — kaip juokingai dabar tai skamba. Juk ji jau studentė, o tačiau mama vis dar vadina ją vai-

ku — iš įpratimo. Dvi seserys gimnazijoj ir pradžiokas brolis. Tėtis karo metu žuvęs. Jį Lina atsimena tik tarytum per rūkus. Atsimena, kai paskutinį kartą jį matė. Tėtis tada, paėmęs Linos galvą tarp savo tvirtų švelnių rankų, tarė:

— Linute, vaikeli, nežinau, ar besimatysime. Būk šeimos guodėja, ramintoja. Prižiūrėk sesutes ir brolių.

Ir Lina pasižadėjo tvirtai, iš savo vaikiškos širdies gilumos, nė nenumanydama, kokią atsakomybę sau prisiima. Daugiau tėčio ji nebeamatė.

Laukdama pasikeičiant susisiekimo šviesos, Lina galvoja apie tėtį ir dar tvirčiau pasiryžta ištęsti duotą pažadą. Ji turi išlaikyti konkursinius egzaminus! Bet jeigu... ne, ne, to negali būti. Baigusi išleis sesutes ir brolių į mokslius. Tie egzaminai — vienintelė viltis. Ji žino, kad negalėtų lankyti kolegijos, jei nebūtų atleista nuo mokesčio.

Mokėsi Lina visada gerai; bet baigus gimnaziją turėjo eiti dirbti. Reikėjo juk saviškiams pagelbėti. Dabar, po trijų metų, taip viskas atrodė pamiršta.

Bando jieškoti maldai žodžių, bet jie nesirikiuoja. Mintis nekylo aukštyn — ji draikosi žemiškuose rūpesčiuose.

— Dieve, Tu žinai, kaip man svarbu, kad pasisektų... Ne dėl savęs prašau... Ne, šitai negalima,—galvoja Lina.— Tokiu įsakančiu tonu kreipiuosi.

Erzinanti nežinia užlieja Liną potvynio banga. Ir nė nemano atslūgti. Ji pradeda greičiau eiti, akimirksniui stabtelėdama tai prie vienos, tai prie kitos vitrinos. Kad tik negalvotų apie egzaminus, kad nors kiek mintis galėtų pailsėti.

Pasuko šalutinėn gatvėn. Tuščia. Žmonės ir triukšmas pasiliko prie žėrinčių vitrinų.

Namų siluetai tamsėja ir tamsėja. Rudens vakaras skubiai skverbiasi, norėdamas numarinti miesto gyvenimą. Bet miestas nepasiduoda. Viena po kitos silpnai sušvinta gatvių lempos ant laibų, išlenktų kaklų. Šaltas vėjo gūsis, lig šiol purškęs įkryrų lietu, siūbteli saują pirmųjų snaigių. Jos krinta tirščiau, ir tirščiau, pasisupdamos ore, tarytum norėdamos dar bent minutėlę pasisukinėti lempos šviesoje. Bet vėjas stipria ranka bloškia jas ant šlapio grindinio. Lina mina jas į drumzlinas balutes.

— Nejaugi ir mano visas pastangas taip pamins pedagogų posėdis? Viešpatie, Tu negali to leisti! Jei esi teisingas—padėk man.—Bet ir vėl Lina susigriebė: — Ak, tokia malda man tik kenkia. Kas aš, kad galėčiau teisti Dievo teisingumą. Bet, Viešpatie, ištark nors vieną su-raminimo žodį...

Ši šalutinė gatvė, kuria Lina ėjo, atrodė tarytum po maro. Juodi sandėlių pastatai ir neįvairūs, apdūmėję namai nerodė nei menkiausio gyvybės ženklo. Tik jos vienos žingsniai kaukšėjo tamsioje tyloje, tik snaigulės dar vis krito pasisūpuodamos.

Visai sutemo. Šlapias vėjas vis nesiliovė. Linai pasidarė kiek nejauku. Aplink nesimatė nė vieno žmogaus, tik kažkur gatvės gale blanki lempų šviesa nušvietė judantį siluetą. Iš pradžių tik juoda dėmė judėjo tolumoje, bet kiekvienas žingsnis palaipsniui ryškino jo bruožus. Priešais Liną ėjo susigūžęs, nuo žvarbaus vėjo gindamasis, senukas. Apsirengęs jis buvo vargingai, švarkas permirkęs šlapiu sniegu. Ir žingsniai jo buvo netvirtai.

— Valkata. Daug jų čia slampinėja,— kiek piktokai pagalvojo Lina. Tačiau kiekvieną kartą, pamačiusi vieną iš jų, Linai suspausdavo širdį.

Senukas priėjo visai arti. Buvo galima matyti jo suvargusius veido bruožus, apžėlusius barzda. Lina jau buvo begalvojanti, ar turi smulkių pinigų pavargėliui. Tik staiga, kai jau buvo beprasilenkęs su Lina, senukas susvirduliavo ir suklupo ant slidaus šaligatvio.

— Kas jums, dėl Dievo?— susirūpinusi pasilenkė Lina. — Gal daktaro reikia?

Tačiau jis patempė Liną už lietpalčio skverno ir neigiamai papurtė galvą.

Mergaitė, išgąščio pilna, žvalgėsi, ar nepamatys kokio praeivio, kuris jai galėtų padėti. Bet gatvė atrodė tarytum išmirus. Kurį laiką žmogus negalėjo atgauti kvapo, vien žiūrėjo į Liną liūdnomis akimis—maldaujančiomis ir dėkingomis. Šiaip taip Lina padėjo jam atsistoti, privedė prie artimiausio namo laiptelių ir pasodino. Senukas kiek atsigavo.

— Nereikia daktaro, nereikia... man tuoj praeis. Bet štai kas — jau trečia diena, kaip nieko burnoj neturėjau. Gal galėtum man pasikolinti dešimtuką — nusipirkčiau kavos.

— Dešimtuką,— liūdnai nusišypsojo Lina. — Kaip gi jis, vargšas kava pasisotins?

Ji pasisiūlė pervesti senuką kiton pusėn gatvės į pigią užkandinę.

Vos jiems įėjus į vidų, Lina buvo bemananti palikti senuką ir eiti savo keliu. Tačiau senukas taip godžiai valgė, kad Lina, bežiūrėdama į jį, pamiršo ir savo rūpestį ir bebėgantį laiką. Pasisakė einanti laikyti egzaminų.

— Tai ar tik ne į Burns kolegiją? Ji čia nepertoliausiai.

— Taip, į tą pačią. Jūs apie ją žinote?

— Ar aš žinau — lyg nustebejęs tarė: — o kaipgi, dešimtį metų joje profesoriavau. Dėščiau literatūrą.

Senukas atsiduso. Lina, lyg apstulbus, kurį laiką žiūrėjo į jį. Nenorėjo tikėti savo ausims.

Šis suvargęs, alkanas, ko ne badu mirštantis senukas — profesorius?

— Žinau, kad netiki man, žinau. Manai, kad meluoju, kaip daugelis mano verslo kolegų — valkatų. Taigi, profesoriavau. Buvau linkęs poezijon — moderniosios krypties. O ir ambicijos netrūko, gal net ir per daug to užsispyrimo turėjau. Padaviau kelis savo rinkinius leidykloms. Vienus atspausdino, kiti krepšyje atsidūrė. Kolegos kritikai sukritikavo juos į dulkes. Jie pavadino mano eiles bepročio svaichiojimais. Pajutau savyje beprasme tuštumą. Buvo begalo sunku. Žinoma, tokiame stovyje, daugiau negalėjau dirbti kolegijoje. Mano ištekčiai išseko, o nusivylimas tapo kasdieniniu draugu. Bet aš dar rašydavau, nekreipdamas dėmesio į kritikų panieką. Tuose eilėraščiuose plakė mano širdis, jais liejosi valkatos dalia. Negalėjau nerašyti. Nežinau nei pats, kiek sąsiuvinį prirašiau. Man tai buvo nesvarbu. Aš tik negalėjau nerašyti. Klausiu, kur mano kūryba? — Aš ir pats nežinau. Po to, kai mane palėpęs savininkas išmetė, aš nežinau, kur tie sąsiuviniai atsidūrė... Kuo tu vardu?

— Lina.

— Lina, aš bijau, kad vėl pradėsiu rašyti. Kam aš tave sutikau? Aš jaučiu, kad aš galiu sugrįžti... Aš nenoriu daugiau rašyti, ne, ne. Sudiev, Lina. Tau Dievas padės. Tu išlaikysi egzaminus.

Senukas skubiai pakilo ir, kol Lina sumokėjo sąskaitą, dingo gatvės tamsioje. Išskubėjusi iš užkandinės, Lina bematė tik jo siluetą, dingstantį gatvės gilumoje.

Lina uždusęs bėgo ilgais kolegijos laiptais. Egzaminų salėje studentai jau ruošėsi egzaminams. Visų veiduose rūpestis. Egzaminai prasidėjo. Lina, peržvelgusi klausimus, prisiminė senuko žodžius: — Tau Dievas padės! Ji nusišypsojo. Tai buvo tikrasis suraminimas, kurio ji taip ilgai jieškojo. Ir ji ištare jai valkata...

* * *

Bevardis senukas be jokio tikslo ėjo gatve. Jis tetroško pabėgti nuo savęs—poeto. Nuovargis pasodino jį ant vienišo suolelio parko pakraštyje. Apie nieką negalvojo, ir jam buvo smagu. Tuo tarpu vėjas, smarkiau pūstelėjęs, atbloškė laikraščio lapą, kuris užkliuvo už jo kojos. Senelis pakėlė jį ir norėjo numesti šalin, tik nejučiomis jo akį patraukė stambiomis raidėmis surinkta antraštė: "VERTINGI POEZIJOS VEIKALAI NERANDA SAVO AUTORIAUS". Po to sekė puikus eilėraščių įvertinimas, ir kai kurių eilių ištraukos. Senukas godžiai skaitė savo kūrinius. Patys eilėraščiai susirado savo autorių...

Negailestingas rudens vėjas išplėšė laikraštį iš sustyrusių, negyvų rankų ir nuplakė jį parku tolyn.

SPORTAS

RAŠO P. GANVYTAS

PRANCŪZŲ FUTBOLO ŽVAIGŽDĖ

Turbūt visi sutiksime, kad geriausią futbolo žaidėją pasaulyje nustatyti neįmanoma. Tuo klausimu būtų per daug nuomonių skirtumų. Tačiau jau kur kas lengviau išvardinti eilę žaidėjų, galinčių pretenduoti į tą garbę. Vienas iš tokių būtų prancūzas Raymond Kopa. F. Walter, S. Matthews, Puskas, Netto ir kitų tarpe jis skaitytinas lygiagrečių futbolo menininku.

Raymond gimė 1931 m. spalio 13 d. Tėvai yra kilę iš Lenkijos, tačiau vėliau apsigyvenę Prancūzijos anglių pramonės srityje. Šeimos pavardė iš Kopaszewski buvo pakeista į Kopa, ir šis vardas dabar pasaulyje jau yra išgarsėjęs. Dėl jaunojo žaidėjo varžosi geriausi Europos klubai, jo žaidimu žavisi tūkstančiai žiūrovų. Paskutiniu metu garsus ispanų klubas Real Madrid norėtų jį turėti savo eilėse ir už tai yra pasiūlęs pasakišką 50 mil. frankų sumą.

Pirmuosius žingsnius futbolo srityje Kopa padarė gimtojo miestelio mėgėjų klube. Buvo pradėjęs dirbti anglių kasyklose, tačiau jau 1949 metais buvo priimtas į profesionalinį FC Angers klubą. Vėliau įsijungė į garsiąją Rheims komandą ir čia pateko garsaus prancūzo A. Batteux priežiūron. Iš karto jis sužibėjo prancūzų futbolo pasaulyje. Pirmojo sezono metu žaidė už prancūzų B. rinktinę, vėliau buvo išstatytas pirmosios rinktinės sąstate, kuri žaidė prieš Vokietiją.

Šiandien Kopa jau yra žaidęs 23-juose tarpvalstybiniuose susitikimuose. Per visą laikotarpį tik 2 kartus Prancūzija žaidė be jo; abu kartu jis buvo susižeidęs ir žaidime dalyvauti negalėjo. Šiuo metu prancūzų futbolo lygis yra pakilęs. Jau vien lygiosios prieš Rusiją Maskvoje rodo rinktinės pajėgumą. Kopa žaidžia puolime. Už savo klubą jis visuomet žaidė centru; tačiau rinktinės sąstate kartais jam tekdavo perimti ir dešinio sparno poziciją. Gi Real Madrid jį numato kaip pusiau dešinį puoliką. Toks visapusiškumas rodo jo ypatingus sugebėjimus.

Rheims klubui Kopa yra daug padėjęs. Paskutinių penkių metų bėgyje klubas du kartus laimėjo Prancūzijos pirmenybes. Lotynų taurės varžybose vieną kartą iškovota pirma vieta, kitu atveju patekta

baigminin susitikiman. Gi neseniai įvestose varžybose dėl Europos taurės, Kopa dalyvavo finale, nes Rheims susitiko su ispanų meistrui Real Madrid, kuris ir stengiasi dabar gauti Kopą. Tik ispanų futbolo vadovybė nelabai nori, kad svetimosios žvaigždės vyrautų krašto futbolo komandose. Nebūtų galima teigti, kad Kopa be silpnybių. Žaidimas galva jam nelabai

sekasi, todėl jis daug mieliau žaidžia žemomis pasuotėmis ir taip išvysto pasigėrėtino pobūdžio žaidimą. Jis pasiekia nemažą įvarčių, tačiau visumoje yra geras komandinis žaidėjas, statas vienuolikės siekimą aukščiau už savo asmenines ambicijas. Kieto treningo ir gero mokytojo dėka šis jaunuolis yra tapęs pavyzdžiu kitiems futbolo mėgėjams.

TOUR DE FRANCE

Tour de France — garsiausias dviračių lenktynės pasaulyje — savo 53 metų istorijoje yra sukūrusios daug tradicijų ir precedentų. Lenktyniautojai turi nuvažiuoti arti 5000 km. Varžybos nepaprastai populiaros; jų metu visų prancūzų dėmesys tam ir teskiriamas. Gaunasi panaši nuotaika kaip beisbolo tarplyginėse varžybose. Ir šiais metais šiomis varžybomis buvo didelis susidomėjimas. Gal net didesnis, nei kitais metais, nes jos buvo ypatingos tuo, kad (1) jose nedalyvavo garsieji šulai kaip Coppi, Bobet ir Koblet, ir todėl favoritus buvo kiek sunkiau nusakyti, ir (2) iki pat galo varžybos buvo tokios įtemptos, kad net paskutinių kelių etapų metu nebuvo galima pramatyti lenktynių laimėtojo.

Kai liepos 28 į Paryžių atlikę dviratininkai ir čia užbaigė šią, tiek daug energijos ir atsparumo pareikalaujančią, kelionę aplink kraštą, visų dėmesys nukrypo į Roger Walkowiak. Šis jaunuolis, iki šiol žinomas tik provincijoje ir nepasižymėjęs ypatingesniais laimėjimais, pasipuošė Tour de France nugalėtojo titulu. Antruoju atvažio prancūzas Bauvin, kuris nuo laimėtojo atsiliko tik per 1:25 min. Trečia vieta atiteko belgui Adrienssens. Komandinėse varžybose sidabrinis Martinis pokalas atiteko belgams, italai džiaugėsi antra vieta, gi į trečią vietą iškopė olandai.

Walkowiak yra gimęs Prancūzijoje, tačiau jo tėvai yra kilę iš Lenkijos ir dirbę Prancūzijos anglių kasyklose. Laimėtoju šiandien 29 metai. Jo stilius labai savotiškas, veidas dažniausiai iškreiptas įvairių grimasų ir lengvosios atletikos mėgėjams primena garsųjį čekoslovakų bėgiką Zatopek.

Varžybų įtampą ir netikrumą galime spręsti iš to fakto, kad geltonieji marškiniai, kurie paženkliną visuotiniame vertinime pirmaujančią dviratininką, buvo keičiami, berods, 8 kartus. Walkowiak, kurį prancūzai dažnai Walko vadina, 8-9 ir 10 etapų metu buvo išsikovojęs geltonuosius marškinėlius, tačiau greit vėl prarado. Daug džiaugsmo buvo jo paties miesto Montlucon gyventojams. Į čia įvažiavęs Walkowiak vėl pirmavo.

Idomu šia proga pastebėti lenkų įtaką Prancūzijos sporto gyvenime. Kopa ir Walkowiak šiuo metu žinomi visoje Prancūzijoje. Šių jaunuolių dėka sporte Prancūzija yra atsiekusi laimėjimų. Panašiai, kaip Ruhro krašte, Vokietijoje, išgarsėjusios komandos Schalke-04 ir kt., prieškariniame laikotarpyje savo eilėse turėjo daugybę lenkų kilmės sportininkų. Ar netragiška, kad šių jaunuolių sportiniais laimėjimais puošiasi kiti kraštai. Tiesa, gal Walkowiak ir Kopa Prancūzijoje atrado savo tėvynę, bet vargu kas drįstų tvirtinti, kad jie yra prancūzai.

1000 m bėgimas Marianapolio moks. at-kų stovykloje. Pirmasis bėga K. Budreckas, N. Y., antras St. Eringis, Baltimore.

Nuotr. G. Naujokaicio

VEIKIMO PLANAI IR DARBAI

Užsitarė klegančios vasaros stovyklos, užvertėm paskutinius jų aprašymo ir nuotraukų puslapius, suvažiavę po atostogų išsirinkom naujas kuopų ir draugovių valdybas, sustatėm naujus veikimo planus ir gaires — visur įsisiūbavo įprastinis veikimas ir kasdieniniai darbai.

Kad šitie planai neliktų vien tik popieriuje ar valdybų stalčiuose, reikia visų nuosirdaus bendradarbiavimo ir talkos. Ateitininkiškosios veiklos pasisekimą ir sklandumą nulemia ne vien smulkiai patiekti planai, skambūs šūktai ar platūs užsimojimai, bet ir nuoširdus, sąžiningas kad ir menkutės pareigos atlikimas.

Susirinkimo ar minėjimo pasisekimą labai dažnai paveikia ne vien skambūs paskaitininko ar solisto pavardė, bet ir to pilkojo kuopos ar draugovės nario žingsniai, kuriuos jis padarė aplankydamas savo draugus, pranešdamas apie artėjančią susirinkimą, gyvu žodžiu pakviesdamas ateiti ir dalyvauti draugų tarpe.

SU KNYGA RANKOSE

Dail. J. Vienožinskis mūsų "Ateities" žurnalo pirmąjį leidėją Adomą Jakštą nupiešė su knyga rankose. Jakštas ir knyga — du neatskiriami draugai. Sakoma, kad ir svečiuose Jakštas išsitraukdavo iš kišenės kokią knygą, ją skaitinėdavo ir braukydavo pieštuku, pasižymėdamas įvairias pastabas.

Knygos meilę reikia ugdyti iš pat jaunų dienų. Kas vaikystėje ir jaunose dienose nepamėgs knygos, iškalbingosios vienvėdos draugės, tas ir išėjęs į gyvenimą pasitenkins tik krikščoliniais stikleliais ir dailiu bufetu, prabangiu šaldytuvu ar paskutinio technikos žodžio foteliais. Jau ir amerikiečiai pradeda nusiskusti, kad šio krašto moderniškai įrengtieji namai turi dailius šaldytuvus, puošnius baldus, televizijos aparatus, tačiau juose nebeliko vietos knygų lentynai...

Ar nevertėtų moksleivių bei studentų valdyboms sudaryti šiais metais perskaitytinų knygų sąrašą ir narius įpareigoti skaityti, gi pavasarį, baigiant mokslo metus, būtų ir patikrinimas — kokia knygos meilė brandino mus šiais mokslo metais?

PRISIMINSIME GYVOSIOS DVASIOS ŽADINTOJĄ

Prof. Zenonas Ivinskis, Ateitininkų Federacijos Tarybos narys, prisimins ateitininkų ideologo prof. St. Šalkauskio laidotuves 1941 m. šiaulių kapinėse, rašo: "Kai snieguotame ore, gruodžio 7 d., jį šiaulių kapinėse laidojome, labai gaila pasidarė Lietuvos mokslo, jos filosofijos ir pedagogikos, kad prof. St. Šalkauskiu nepakankamai pasinaudojo".

Gruodžio 4 d. nuo to meto sueina jau 15 metų. Ateitininkų šeima šv. mišiomis, iškilmingomis pamaldomis, turiningomis akademijomis bei minėjimais prisimins šią liūdną sukaktį, kai prieš 15 m. užgėso didysis gyvosios dvasios žadintojas, troškęs lietuvių tautai moralinės didybės ir kultūrinių laimėjimų. Minėjimai turės visiems parodyti taurųjį St. Šalkauskio asmenį ir jo keltąsias idėjas, skatins jėškoti būdų ir formų įgyvendinti jas mūsų dienose ir sąlygose, kad vėliau ir mums netektų gailėtis pakankamai nepasinaudojus jo didžiu protu ir žavinčia asmenybe.

Plačiau medžiagos paskaitoms apie prof. St. Šalkauskio gyvenimą, raštus, juose keltąsias idėjas galima rasti ATEITININKŲ IDEOLOGIJOJE, kuri yra mums jo testamentinis palikimas.

RELIGINIO ATSINAUJINIMO DIENOS

"Šiuo metu mūsų tauta išgyvena savo didybės laikotarpį. Dabar mes turime daugiau heroiskų vyrų, moterų, jaunimo ir net vaiku, negu bet kada mūsų istorijoje. Tai atsparieji mūsų broliai ir seserys bolševikų vergijoje ir kalėjimuose. Jų laišškai praneša, kad jų atsparumas palaikomas malda ir slapta priimama šv. Komunija"...

Tokiais žodžiais tėv. Jonas Kidykas, S. J., SAS dvasios vadas, kviečia šiais metais stiprinti ateitininkuose eucharistinį gyvenimą, rengti draugovėse bendras šv. komunijas ir nors kuklius bendrus pusryčius, palaikanti bendrą dvasią ir nuotaiką.

Religinio gyvenimo stiprinimas ir ugdymas, trunkąs per visus metus ir nežinąs jokių atostogų, pagal susidariusias tradicijas ypač gražiu žiedu prasiskleidžia Nekalto Prasidėjimo šventėje, gruodžio 8, kuri išryškina liturginę Advento nuotaiką, išpažinties ir šv. komunijos malonėmis parengia visus džiugioms Kristaus Užgimimo šventėms.

Ar kuopų ir draugovių valdybos jau tiesia kelius ateinančiam Betliejaus Kūdikiui?

1956 M. LAPKRITIS

NR. 9

MUMS RAŠO —

Ateina Kalėdos — prasi-deda visokios bėdos... Dalį tų bėdų sumažino At-kų Feder. V-ba, išleisdama kalėdines at-virutes, apie kurias žmonės vi-saip atsiliepia.

— Prof. Ad. Galdikas, aplan-kęs atvirutes piešusią dail. B. Vilkutaitę-Gedvilienę,... tarė: Geros, visiškai geros atvirutės, tik gaila, kad lietuviškoji rinkla joms permaža.

— Tėv. T. Žiūraitis, O. P., Oxford, Mich. — Atsiųskite 50 atviručių tų, kurios vaizduoja prakartėlę po eglute.

— E. Leparskienė, Chicago, Ill. — Gerai, kad atvirutes pa-ruošėte be užrašų, jos išskris ir už geležinių vartų.

— A. Sabalis, Rochester, N. Y. — Atvirutės perdaug moder-niškos. Neatrodo, kad jos susi-lauktų didelio pasisekimo.

— A. Pabedinskas, Toronto, Ont. — Prašau atsiųsti dar 1.000 atviručių. Gerai, kad verčiatės darbu ir sumanumu, o ne vien aukomis.

— A. Gečiauskas, SAS pirm. ra-šo: Pritariu žurnalistinių kursų minčiai. Šį klausimą plačiau ap-tarsime posėdyje. Su "Ateiti-mi" šiemet norime palaikyti la-bai glaudžius ryšius ir bendra-darbiavimą... Ir mano pirmta-kūnas kol. Vael. Kleiza jau džiaugiasi, kad korespondentai pradėjo siųsti žinių At-kų sky-riui "Drauge"...

*

— Raštus, korespondencijas ir nuotraukas kalėdinei ATEI-ČIAI prašome siųsti iki lapkri-čio 15 d. Numeris bus skirtas prof. St. Šalkauskio 15 m. mir-ties sukakčiai paminėti.

FEDERACIJOS VALDYBOS PRANEŠIMAI

ST. ŠALKAUSKIO SUKAKTIS

Stasys Šalkauskis, ateitininkų ideologas, mirė 1941 m. gruodžio 4 šiauliuose. Jo 15 metų mirties sukaktis turi būti visų ateitininkų prisiminta. Tuo pasirūpina sendraugių, studentų ir moksleivių sąjungos. Minėjimai visuose ateitininkų padaliniuose turi įvykti dar prieš Kalėdas. Iš ryto dalyvaujama gedulingose mišiose už a.a. St. Šalkauskio vėlę. Tuojau po pamaldų arba po pietų susirenkama minėjimo posėdžiui. Pranešimam apie St. Šalkauskio asmenį medžiagos yra "Ateitininkų ideologijoje".

RINKIMAI

Ateitininkų Federacijos Tarybos pirmininko ir 20 narių rinkimai jau vykdomi. Kitais metais bus renkamas Federacijos vadas, Federacijos valdyba ir Kontrolės komisija. Vyriausiąją rinkimų komisiją sudaro Washingtono ateitininkai: pirm. J. Vitėnas, sekr. L. Dambriūnas ir nariai — dr. K. Pakštas,

kun. J. Znotinas ir dr. R. Zalubas. Komisijos adresas: 209 Valley Ave., S. E. Washington 20, D. C. Ligi lapkričio 15 turi būti sudarytos atskirų kraštų rinkimų komisijos.

KRAŠTŲ VALDYBOS

Ateitininkų Federacijos kraštų valdybos yra Anglijoje, Australijoje, Brazilijoje, Italijoje, Kanadoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje. Jungtinėse Amerikos Valstybėse krašto valdybą atstoja Federacijos valdyba. Federacijos visų trijų sąjungų centrui palaiko tiesioginį ryšį su skyriais ir kuopomis visame pasaulyje. Kraštų valdybos gauna jų aplinkraščių nuorašus. Krašto valdybos savo ruožtu rūpinasi: derinti to krašto visų ateitininkų veiklą, atstovauti ateitininkus to krašto lietuvių ir katalikų organizacijose, organizuoti savo krašto ateitininkų suvažiavimus, konferencijas, kursus, stovyklas, studijų dienas ir palaikyti ryšius su Federacijos valdyba.

IŠ MAS C. V. STALČIŲ

MAS C. V. išsiuntinėjo aplinkraščių, skelbdama spalio ir lapkričio mėnesius "Ateities" ir kitos lietuvių katalikiškos spaudos platinimo mėnesiais.

MAS Dvasios Vadas paragino visą moksleivių melstis už savo vargančius brolius.

Fed. Vadas, prof. S. Sužiedėlis, būdamas Chicagoje, dalyvavo C.V. posėdyje ir atsakė į patiektus klausimus, liečiančius mūsų veiklos pažyvinimą. Fed. Vadas ragino ypa-

tingą dėmesį kreipti į jaunųjų atkū organizavimą.

Kalėdų atostogų metu numatyta suorganizuoti 3—4 dienų ideologinio pasitobulinimo kursai — žiemos stovykla.

MAS Chicagos apygardos pirminkui A. Šatui pasiūlius MAS C.V. svarstė moksleiviams at-kams kepuraičių projektą.

Moksleivių kuopos raginamos kuo dažniau rengti savo kuopų pasirodymus, sudaryti sporto būrelius ir tautinių šokių grupes.

PINIGINIS VAJUS

Ligi šiol buvo prarastas tikslai vienas platesnio masto piniginis vajas. Iš suplaukusių lėšų paremta: At-kų Studentų S-ga — 1200 dol., Moksleivių At-kų S-ga — 900, Sendraugių At-kų S-ga — 300, At-kų Šalpos Fondas — 600, Ateities žurnalas — 400, Europos at-kų stovykla — 500, Hartfordo at-kų suvažiavimas — 283.40, Chicagos at-kų choras — 150, Kanados at-kų stovykla — 50; viso 4383, 40 dolerių. Lėšoms išsisėmus, šiemet ateitininkai sendraugiai ir studentai prašomi paaukoti po 2.50 dol. už kalėdines sveikinimų atvirutes. Ateitininkai prašomi tas atvirutes siūlyti kitiems, parinkti aukų specialiais lapais ir suruošti parengimus. Lėšos reikalingos paremti sąjungas, stovyklas ir kursus, išleisti numatytus leidinius, prarasti rinkimus ir kitiems einamiesiems reikalam. Primeinama, be to, kad Federacijos valdybą turi pasiekti 25% nario mokesčio ir 25% gryno pelno iš parengimų. Kas yra tą pareigą užmiršęs, prašomas atsiskaityti.

MOKSLEIVIŲ AT-KŲ UNIFORMA

Moksleivių At-kų Sąjungos centro valdybos (1956.10.6) ir Federacijos valdybos (1956.10.9) posėdžiuose buvo svarstyta ir priimta tokia moksleivių at-kų uniforma: kepuraitė tamsiai žalio aksomo su matiku ir juostelė žalios ir sidabrinės spalvos (žalia vidury — 10 mm, sidabrinė iš kraštų — po 5 mm). Trys pažangumo laipsniai atžymimi tulpėmis, segamom prie juostelės. Jaunučiai ateitininkai turi ir atskirą savo ženklą — trijų linijų kryžių su saulės spinduliais viduryje.

ATEITININKŲ VADOVAS

"Ateitininkų Vadovą" spaudai ruošia kun. St. Yla. Yra jau perrašoma antroji redakcija. Pirmasis skyrius, kuris apima šūkį, sveikinimus, at-kų ženklus, vėliavas, uniformą, įžodžius, credo, himną ir šventes, yra jau užbaigtas. To skyriaus atspaudos bus išsiuntinėtos anksčiau, negu išeis visas vadovas, nes labai stinga reikiamo vienodumo, kai duodamas įžodis ar rengiama kuri at-kų šventė.

MAS centro valdyba posėdžiauja. Iš kairės: R. Kriaučiūnas, I. Namažuškaitė, Vyt. Šoliūnas, Alb. Salys, J. Žadeikis, I. Lozaitytė, kun. Dr. I. Urbonas ir J. Šoliūnas (pirm.).

Nuotr. J. Lungio

ATEITININKŲ SĄSKRYDIS BOSTONE

“ALRK Federacijos malonioje užuovėjoje vyksta ateitininkų suvažiavimas. Mes dėkojame garbingajai Federacijai, žengiančiai per 50 metų veiklos slenkstį, kurios aukomis buvo pastatyti Kaune, Laisvės Alėjoje, Ateitininkų Rūmai. Daug ateitininkų ALRK Federacijos aukomis išėjo mokslus. Atsidėkodami už Amerikos lietuvių katalikų aukas ir meilę, ryžkimės dirbti Lietuvai ir Amerikos lietuvių naujai” — kalbėjo Ateitininkų Federacijos vadas Simas Sužiedėlis ateitininkų suvažiavime spalio 12, kada į Bostoną susirinkę lietuviai katalikai prisiminė 50 metų darbų praeitį ir žvelgė ateitin.

At-kų sąskrydį atidarė Juozas Andrius, ASS Bostono skyriaus pirm., maldą sukalbėjo tėv. V. Gidžiūnas, O.F.M. Prezidiuman pakviesta Pranas Pauliukonis, Arvydas Barzdukas, Akytė Kavaliauskaitė ir Albinas Gražulis.

Suvažiavimą sveikino vysk. V. Brizgys, Vliko pirm. J. Matulionis, ALTO pirm. L. Šimutis, JAV LB C. V-bos pirm. St. Barzdukas, ALRK Federac. pirm. dr. Ad. Damušis, At-kų Tarybos pirm. dr. J. Meškauskas ir ASS C. V-bos pirm. prof. Pr. Jucaitis.

Prof. B. Vitkus paskaitoje “Ateitininkų veikla šių dienų sąlygose” apžvelgė dabartinę stud. at-kų veiklą ir kvietė dar labiau stiprinti idealizmą ir lietuviybės dvasią, užmiršti politinius ginčus ir smulkius nesutarimus.

Drąsios ir aktualios prof. B. Vitkaus mintys diskusijų sukurin įtraukė daug suvažiavimo dalyvių. MAS pirm. J. Šoliūnas metė šūkį — gražinkime stud. Dovydaičio laikų idealizmą, meilę ir aukos dvasią. Diskusijose dar kalbėjo Dalia Karaliūtė, kun. dr. A. Juška, J. Matulionis, A. Šatas, dr. V. Vygantas, dr. Radzivanas, J. Šoliūnas ir kt.

Po karštų kalbų ir diskusijų visus maloniai atgaivino ir stud. Pr. Dovydaičio laikų dvasion nukėlė Pauliaus Jurkaus montažas, kruopščiai paruoštas S. Leimonienės, kūrybingu nusiteikimu perduotas jaunų širdžių — Ald. Vasaitytės, Elenos Marijošiūtės, Irenos Nikolskytės, Tado Vasaičio, Raimundo Žičkaus, Sigitos Leimono, Daivos Kuodytės. Pro visų akis prabėgo ateitininkiško sąjūdžio pirmosios dienos, jubilėjinių kongresų ir konferencijų vaizdai Lietuvoje, tremties ir vargo pilys Reino konferencijoje ir Chicagos kongrese 1954.

DARBAI IR ŽMONĖS

PENKIASDEŠIMT METŲ LIETUVIŠKO IR KATALIKIŠKO DARBO

Spalio 12, 13 ir 14 dienomis liukusiniai Sheraton Plaza viešbutin Bostone suvažiavo apie 150 delegatų ir dar daugiau svečių Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos didingam auksinio jubilėjaus seimui. Buvo peržvelgta nuveiktieji Federacijos darbai per praeitus penkiasdešimt metų, diskutuotos dabarties problemos ir numatyti ateities planai.

“Draugo” redaktorius Leonardas Šimutis savo paskaitoje penktadienį supažindino klausytojus su Federacijos laimėjimais per praeitą pusę šimtmečio. Spalio 13 dieną buvo atskiri vyrų, moterų ir jaunimo posėdžiai. “Moters katalikės vieta katalikų akcijoje” paskaitą skaitė K. Keblinskienė, o prof. Antanas Vasaitis kalbėjo tema “Aktyvus lietuvis katalikas vyras šių dienų sąlygose”. Jaunimo posėdyje buvo svarstomi jaunimo bendradarbiavimo, jaunųjų organizavimo ir kiti klausimai. Diskusijoms minčių iškėlė kun. A. Kontautas, M. Klimkaitytė, kun. J. Borevičius, S.J. ir Dr. Vytautas Vygantas. Buvo nutarta išvystyti glaudesnę bendradarbiavimą tarp čia gimusio ir naujai atvykusio jaunimo, dalintis idėjomis bei žiniomis.

Į naują ALRK Federacijos valdybą įeina: prel. J. Balkūnas, inž. J. Rudis, D. Kaminskienė, prof. A. Damušis, L. Šimutis, kun. dr. A. Juška, prel. I. Albavičius, A. Alekšis, J. Šoliūnas, prel. Pr. Juras ir kun. J. Borevičius, S.J.

Šeštadienio vakare įvyko iškilmingas bankietas ir pasilinksminimas, kuriame dalyvavo arkivyskupas Richard J. Cushing ir daug žymių svečių iš amerikiečių ir lietuvių tarpo. Bankietą pravedė adv. J. Grigalius, kuris pristatė eilę sveikintojų, jų tarpe šv. Petro parapijos kleboną kun. Virmauskį, Lietuvos garbės konsulą adv. A. Šalną, ir Bostono burmistro įgaliotinį Edw. J. Cormack.

Arkivyskupas Richard J. Cushing pasakė pagrindinę kalbą, kurioje paryškino Katalikų Akcijos vaidmenį ir įtaką šių laikų pasaulyje. Baigdamas išreiškė pasigėrėjimą lietuvių vieningumu, įrodytą šiame kongrese, ir užtikrino, kad, jei tar-nausime Dievui ir Tėvynei taip, kaip tarnavo ALRK Federacija per praeituosius penkiasdešimt metų, mūsų kančią ir pasiaukojimą Dievas atlygins Lietuvos laisve.

Meninėje programoje pasirodė solistai Ad. Barauskas ir Stasys Liepas su dainomis, akomponuojant J. Kačinskui. Sekmadienio programa pradėta šv. mišiomis šv. Petro bažnyčioje, kurias aukėjo 50 metų kunigystės jubiliejų švenčias kun. J. Švaigždys. Pamokslą pasakė kun. A. Juška. Popiet, šv. Kryžiaus katedroje buvo šventoji valanda už Lietuvą. Joje dalyvavo virš keturių tūkstančių lietuvių. Pamokslą sakė arkivyskupas Richard J. Cushing ir vysk. V. Brizgys. Toks entuziastingas lietuvių reagavimas į kvietimą maldai už Lietuvą duoda daug vilties sėkmingam darbui ateityje.

D. K.

Prezidiumas dėkoja suvažiavimui, jį aplankiusiems garbingiems svečiams, programos dalyviams, o ypač jo rengėjams ir šeiminkams — Bostono at-kų sen draugių skyriui ir Valdybai: J. Andriui, R. Petronienei ir J. Kuodžiui.

Suvažiavimas, gražiai praėjęs ALRK Federacijos jubilėjinio seimo metu, paryškino, kad ateitininkų gretose stiprėja pasiryžimas ugdyti Pr. Dovydaičio laikų dvasią.

Jonas Šoliūnas, MAS c. v-bos pirm., uoliai besireiškias visuomeninėje veikloje ir fizinio auklėjimo reikalams skirtose spaudoje, išrinktas į ALRK Federacijos c. v-ba.

Pop. Innocentas XI paskelbtas palaimintuoju spalio 7 šv. Petro bazilikoje Romoje. Pop. Pijus XII kalboje palaimintojo laikus palygino su savo valdymo laikais, kurie pilni pavojų žmonijai. Innocentas XI suorganizavo pasipriešinimą turkų invazijai prie Vienos 1683 m.

Liturginio sąjūdžio atstovų kongresas Romoje praėjo labai sėkmingai. Dabartinį šv. Tėvą Pijų XII teisingai jie pavadino liturgijos popiežium, kuris atnaujiną ir reformavo liturginį gyvenimą Bažnyčioje. Popiežius, audiencijoje priėmęs 1,300 kongreso dalyvių, ragino juos ir toliau sėkmingai dirbti, kad mistinis Kristus tikinčiųjų būty labiau pažintas bažnytinėje liturgijoje.

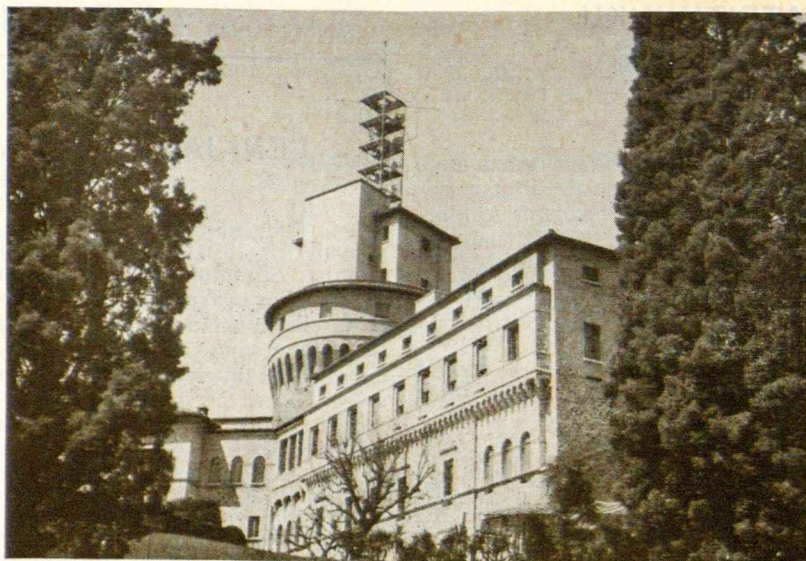
VATIKANO RADIJAS STIPRINA LIETUVIUS

V. K.

1931 m. ant Vatikano kalvos, už šv. Petro bazilikos kupolo, iškilo du kryžiais paženklininti radijo antenų stiebai. Tai buvo pirmasis Vatikano radijo siųstuvas, pastatytas paties radijo išradėjo Marconi. Tų pačių metų vasario 12 d. Marconi siųstuvą perdavė popiežiui Pijui XI. „Su Dievo pagalba galėjau įrengti šią priemonę, — kalbėjo Marconi prie mikrofono, — kuri suteiks galimybę viso pasaulio tikintiesiems išgirsti šv. Tėvo balsą“. Tuoj po šių žodžių prabilo Pijus XI, linkėdamas, kad šis radijo siųstuvas tarnautų Dievo garbei ir žmonijos taikai, ir pirmą kartą radijo bangomis suteikė apaštališkąjį palaiminimą Urbi et Orbi.

Vienas pagrindinių Vatikano radijo tikslų ir yra perduoti pasauliui gyvą Kristaus Vietininko žodį. Kadangi iki šiol pats siųstuvas yra per silpnas, kad galėtų pasiekti tolimiausius žemės pakraščius, prie jo svarbesnėmis progomis prisijungia kitų kraštų ir žemynų siųstuvai. Paskutinių Kalėdų išvakarėse prie Vatikano radijo buvo prisijungę net 29 įvairių tautų siųstuvai, perduodami visam pasauliui Pijaus XII kalėdinę kalbą.

Šiuo metu Vatikano radijas programą teikia 28 kalbomis: lotynų, italų, prancūzų, anglų, lietuvių, lenkų, portugalų, rusų, čekų, slovakių, ispanų, vokiečių, vengrų, kroatų, slovakių, albanų, arabų, bulgarų, olandų, rumunų, abisinų, baltgudžių, latvių, ukrainiečių, kinų, danų, norvegų, švedų. Kiekvienos sekcijos vedėjui yra paliekama daug laisvės, prisilaikant bendrų direk-

Vatikano Radijo siųstuvas

tyvų, programas pritaikyti savo tautos psichologijai ir interesams. Paprastai didesnę programų dalį užima katalikų pasaulio ir Bažnyčios gyvenimo aktualijos, įvairių laiko klausimų ir dienos įvykių komentarai amžinųjų tiesų šviesoje. Kita dalis skiriama dogmatiniams, apologetiniams, šv. Rašto, socialiniams, kultūriniais ir kitiems klausimams.

Lietuviškose programose pirmoji eilė stengiamasi palaikyti pavergtos Lietuvos gyventojų religinę ir tautinę dvasią, informuojant juos apie laisvojo pasaulio pastangas kovoje su komunizmu, apie užsienio lietuvių veiklą Tėvynės išlaisvinimui, atskleidžiant sovietinio gyvenimo tikrovę ir griauinant ideologinius komunizmo pagrindus — dialektinį ir istorinį materializmą.

Pereitų metų lapkričio 27 d. sukako 15 metų, kai iš Vatikano radijo stoties pirmą kartą pasigirdo

lietuvių kalba. Pirmasis lietuviškai per ją prabilo vysk. Pr. Būčys. Tai buvo tragiškos pirmosios bolševikinės okupacijos dienos, kai viešas tiesos žodis Lietuvoje jau buvo virtęs didžiausiu nusikaltimu. Pradžioje lietuviškai buvo kalbama tik 1 kartą savaitėje, vėliau lietuviškos programos padažnėjo iki 2, 4 ir 6 kartų, o nuo 1955 metų pradžios Vatikano radijo programoje įrašytos jau septynios savaitinės transliacijos lietuvių kalba. Sekmadieniais (ryte) 10 val. 30 min. (Lietuvos laiku) 31–25 ir 19 metrų bangomis; pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais 21 val.; antadieniais, ketvirtadieniais ir sekmadieniais 17 val. 41 — 31 — 25 — 19 ir 196 metrų bangomis. Specialiomis pusės valandos programomis kasmet paminima Vasario 16 ir Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero šventė. Iki 1951 m. Vatikano radijas buvo vienintelis laisvojo pasaulio siųstuvas, kuris teikė informacijas pavergtos Lietuvos gyventojams lietuvių kalba.

Visą eilę metų lietuviškų Vatikano radijo programų parengimu rūpinosi pats vysk. P. Būčys, padedamas kun. Dr. Vaitkevičiaus ir kun. Dr. Sakevičiaus. Vėliau jas rengė pasikeisdami Lietuvių šv. Kazimiero Kolegijos auklėtiniai, vadovaujant kun. Dr. V. Balčiūnui ir prel. L. Tulabai. Ilgesnį laikotarpį programų redaktoriaus ir drauge pranešėjo pareigas ėjo kun. Dr. P. Jatulis, kun. Dr. M. Čyvas, kun. Dr. V. Cukuras, kun. Dr. J. Bi-

Lietuviškos programos bendradarbiai (iš kairės į dešinę): kun. K. Veseļauskas, kun. dr. Vyt. Balčiūnas, sol. Liustikaitė, vysk. V. Padolskis, St. Lozoraitis, Jr., prel. L. Tulaba, kun. dr. Vyt. Kazlauskas.

PRELATUI IGNUI STARKUI MIRUS

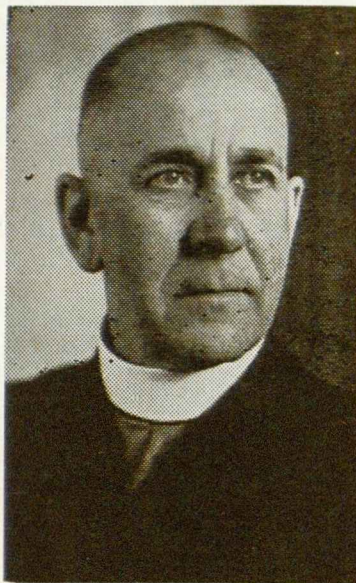
Š. m. rugsėjo 10 d. Bayonne mieste, New Jersey valstybėje, mirė prel. Ignotas Starkus, kur buvo prisiglaudęs pas savo brolių kun. dr. Joną, tos vietos lietuvių parap. kleboną.

Starkų šeimos vardas žinomas visiems, kurie sekė Lietuvos kultūrinį, visuomeninį ir politinį gyvenimą laisvės metais ir dabar tremtyje. Gyvas tikėjimas, lietuviškumas, veržimasis šviesesnėn ateitin, drąsus gynimas savo principų yra tos savybės, kurios pažymi šią gražią ir Lietuvai nusipelnusią Starkų šeimą.

Šios žymės lydėjo ir a.a. prel. Ign. Starkaus gyvenimą, darbus, o ypač jo atsidavimą ir pasiaukojimą lietuviškojo jaunimo švietimo ir auklėjimo sričiai. Rūpestingas vadovavimas "Žiburio" gimnazijai Šakiuose įamžino Prelato vardą jaunose širdyse, kurios evržėsi mokslan ir vėliau ryžosi įsijungti į Lietuvos kūrybinį darbą. Jo dosni ir nuoširdi ranka rėmė ir stiprino ne kartą ir ateitininkiską darbą, veiklą ir jaunų širdžių sumanymus. Todėl jam labai tiktų ir jaunuomenės apaštalo bei auklėtojo vardas, nes jaunimui Prelatas yra atidavęs pačias kūrybingiausias savo kunigavimo dienas, gabumus ir energiją.

A. a. prel. Ign. Starkus gimė 1888. VII. 31. Talkūnų k., Alytaus apskr., o pradžios mokslą ėjo Rudaminijoje, vėliau mokėsi Marijampolės gimnazijoje, Seinų kun. Seminarijoje, Petrapilio Dvasinėje Akademijoje. Kunigū išventintas 1911. VIII. 6. Pradžioje paskirtas vika-

ru į Balbieriškį, vėliau buvo "Žiburio" gimnazijos direktoriumi Šakiuose, klebonu ir dekanu. Iki 1944 m. buvo Virbalio klebonu ir Vilkaviškio dekanu, kur jį sutiko ir okupacijų vargai, tremtis, nuvedusi į

Vokietiją, anglų zonoje esantį Detmoldą. Įtemptas ilgų metų darbas ir tremties vargai palaužė jo sveikatą. Atvykęs į JAV, jau buvo paliejęs ir daug kentėjo, kol mirtis užspaudė akis, išvesdama amžinybėn.

Velionio brolius kun. dr. Joną, dr. Antaną, gyvenančius JAV, nuoširdžiai užjaučiame ir jų skausmą dalinamės.

J. P.

čiūnas ir kiti. Nuo 1950 m. šis darbas buvo pavestas vienam asmeniui, kuris jį iki šiol tebetęsia, pasikviesdamas proginis bendradarbius.

Ar girdimos Vatikano radijo programos Lietuvoje? Lietuviškos programos rengėjus labai padrasino prieš kiek laiko aplinkiniais keliais atėjęs pranešimas, kuriame tarp kitko rašoma: "Vatikano radijas Lietuvoje yra plačiai klausomas ir labai vertinamas". Jo klausymą tačiau labai apsunkina sovietiniai trukdytojai, kurie įkyriai veikia net grynai religinių programų metu. Tikimasi, kad šią blogybę pajėgs bent dalinai nugalėti naujasis galingas Vatikano radijo siųstuvas, kuris jau baigiamas statyti Santa Maria in Galeria už 20 km nuo Romos netoli Bracciano ežero. Jo iškilmingu atidarymu, kuris turėtų įvykti šių metų pabaigoje, manoma atžymėti ir Vatikano radijo 25 metų veiklos sukaktį.

Walter Abendroth, vokiečių publicistas, laikraštyje Die Zeit svirsto dabarties jaunimo dorinį pakrikimą ir teigia, kad bręstančio jaunimo problema darosi grėsminga visiems Europos kraštams ir JAV. Autorius kviečia grąžinti ir stiprinti religinį — moralinį auklėjimą mokyklose ir jaunimo organizacijose.

Kard. Frings, Koelno arkivyskupas, vokiečių vyskupų vardu įteikė Vakarų Vokietijos vyriausybei raštą, prašydamas įstatymu apsaugoti sekmadienio šventimą, kuris padeda stiprinti žmonių kultūrinį, visuomeninį ir šeimyninį gyvenimą.

Antologiją jaunimui anglų kalba išleido JAV katal. knygų leidykla P. J. Kennedy & Sons. Knyga, pavadinta "The Open Book", jaunimui prieinamu būdu ir stiliumi patiekia daug vertingų straipsnių, Evangelijos tekstų, gvildena brenimo amžiaus ir auklėjimo klausimus. Kaina 3.75 dol.

Etudes, mėnesinis katal. žurnalas Paryžiuje, švenčia 100 metų sukaktuves. Žurnalas, įkurtas 1856 m. pradžioje buvo skirtas propaguoti ir telkti intelektualus Rusijos atsiuvertimui. Metų bėgyje jo turinys buvo praplėstas ir dabar Etudes gvildena religijos, sociologijos, auklėjimo, literatūros ir meno klausimus.

Prof. Karl Adam, žymus vokiečių teologas ir rašytojas, spalio 22 šventė 80-jį gimtadienį. Pantheon Books leidykla šiemet išleidžia jo naują veikalą — The Christ of Faith. Lietuvių k. išversta sukautvininko knyga — Katalikybės esmė.

Kunigams Šelpti Draugijos susirinkimas įvyko spalio 10 New Yorke. Į c. v-bą išrinkta kun. J. Čepukaitis, kun. dr. M. Ražaitis ir kun. dr. J. Starkus. Kunigų Vienybės metinis seimas posėdžiavo spalio 11. Apie atkū Federacijos religinį stovį pranešimą padarė Federac. dv. vadas tėv. V. Gidžiūnas, O.F.M. Seimas nutarė steigti Katal. Spaudos Biurą.

Lietuvių tautinių šokių šventė rengiama 1957 m. birželio mėn. Čikagoje, kurioje dalyvaus JAV ir Kanados jaunimo šokių grupės. Programos dalyviai registruojasi ligi š. m. lapkričio 15 šiuo adresu: Mr. Jonas Jasaitis, 4430 So. Campbell Ave., Chicago 32, Ill.

Kan. M. Vaitkus, gyv. 11 North Road, Peace Dale, R. I., švenčia 50 metų kūrybos sukaktuves. Žymesnieji jo veikalai: Aukso ruduo, Tvanas, Žvaigždžių duktė, Žaibas ir mergaitė, romanas Auštant, Šv. Augustino "Išpažinimų" lietuviškas vertimas ir kt.

Vysk. K. Paltaroko biografijai medžiagą pradėjo rinkti kun. Jonas Petrėnas. Asmenys, jį pažinusieji, kartu dirbė katal. veikloje ar jaunimo auklėjimo srityje, turį kokios biografijai naudingos medžiagos, fotografijų etc., prašomi siųsti kun. J. Petrėnui, St. Nicholas Rectory, 26 Olive St., Brooklyn 11, N. Y.

Lietuvių Mokytojų S-gos paskelbtame jaunimo scenos veikalų konkurse premija atiteko Antanui Rūkui už eiliuotą scenos veikalą "Algis Dalgis Gaidžiakojis ir pabaisų gengė, dviejų veiksmų vaidinimas vyrams mūsų ažuolams ir pipirams vabalams".

Al. Baronas sutiko globoti Chicagos jaunesniųjų literatų būrelį ir padėti jauniesiems lavintis kūryboje bei spaudos darbe. Al. Barono veikalėlis jaunimui "Mėlynai karveliai" netrukus pasirodys spaudoje.

Stud. Atkū Meno Korporacija "Šatrija" spalio 27 atšventė 30 m. sukaktį.

PLAČIAME PASAULYJE

NAUJI PLANAI MARIJOS KUOPOJE

Chicagos moksleivių ateitininkų Marijos kuopa naujiems mokslo metams išsirinko naują valdybą: Dalia Binkytė — pirm., Vytautas Šulaitis — vicepirm., Viktorija Binkytė — sekr., Gražina Velžaitė — išd., Ema Gasiūnaitė — knyg. Kuopos dvasios vadu yra kun. P. Gedvila, kuris visą laiką rūpinasi kuopos augimu ir stiprėjimu. Netrukus numatoma pradėti ir jaunučių organizavimą.

Visiems mokslo metams sudarytas susirinkimų planas, pagal kurį kiekvienas narys kas mėnesį turės po du susirinkimus: vieną bendrą — visos kuopos ir vieną atskirai — berniukų ir mergaičių. Gruodžio 16 d. kuopa turės savo šventę, kurios metu bus pašventinta kuopos vėliava. Kuopos susirinkimams savo patalpas maloniai užleidžia sendraugiai Birutė ir Jonas Jasaičiai. J. Ž.

BOSTONAS

Bostono moksleiviai ateitininkai gražiai reiškėsi šios vasaros stovykloje Marianapolyje. Iš viso stovykloje dalyvavo 14 kuopos narių.

Du metu kuopos globėju buvo p. A. Vasaitis. Dabar jis iš šių pareigų atsisakė ir su kuopa atsisveikino, visus apdovanodamas vertin-

DVIEJŲ PIRMININKŲ IŠLEISTUVĖS

Rugsėjo 25 d. iš Clevelando į Kaliforniją išvyko Graužinių šeima, uoliai dirbusi ateitininkiškąjį darbą. Balys Graužinis buvo Ateities klubo pirmininku, o jo sūnus Valdas Graužinis — Maironio mokslo at-kų kuopos pirm.

Sendraugiai su Graužiniais atsisveikino Lietuvių salėje, į kurią

buvo susirinkęs nemažas būrys Clevelando ateitininkų. P. Laniauskas tarė atsisveikinimo žodį, buvo įteiktos mažos dovanėlės ir palinkėta laimės ir pasisekimo šiltoje Kalifornijoje.

Su savo pirmininku Valdu moksleiviai at-kai atsisveikino rugs. 20 d. Orintų bute. Linkėdamas ir toliau būti uoliu ateitininku, kalbėjo kuopos globėjas p. Balčiūnas. Kuopos nariai Valdui įteikė knygą "Kovose dėl Lietuvos". Po sveikinimų ir kalbų išvykstančiojo garbei buvo jauki kavutė. Kuopos pirm. pareigas perėmė Violeta Žilionytė.

J. Gailiušytė

SPRINGFIELD, ILL.

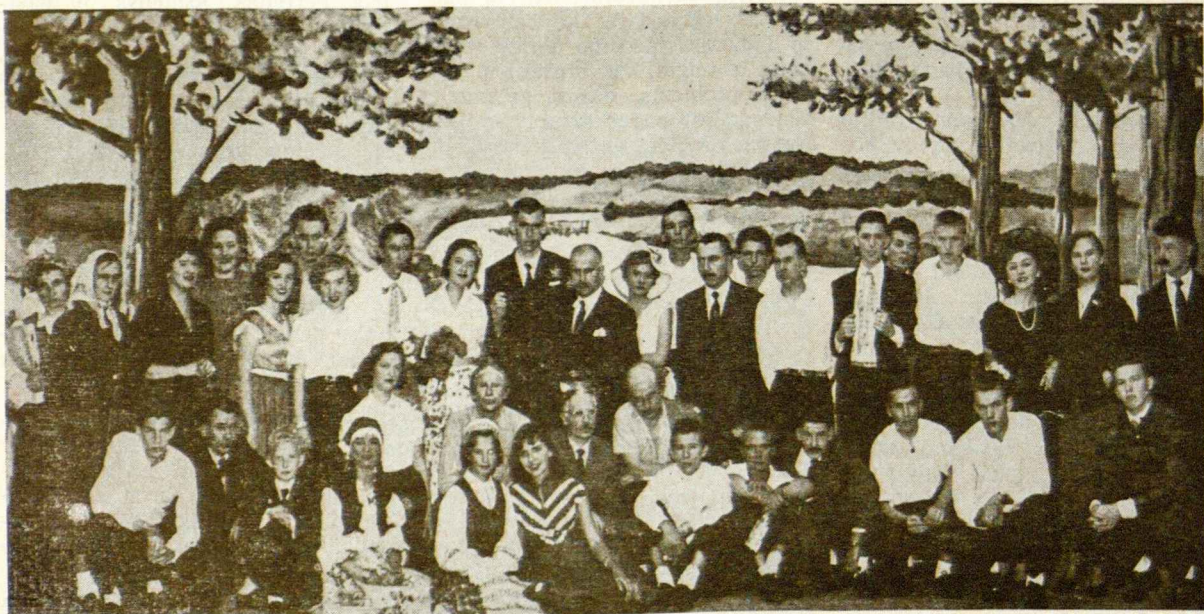
Rugsėjo 9 d. Springfieldo moksleivių ateitininkų kuopa buvo susirinkusi pirmajam šių mokslo metų susirinkimui, kuris įvyko pas kuopos globėją p. Šidlauskienę. Išrinkta nauja valdyba. Pirmininke išrinkta Violeta Abramikaitė, sekr. — Otilija Užgirytė, išd. — Audrys Šidlauskas.

SAO PAULO ATEITININKŲ VEIKLA

Kun. P. Ragažinsko jubilėjus. 24 birželio buvo paminėta ateitininkų kuopos S. Paulyje įsteigėjo kun. Pijaus Ragažinsko Sidabrinis Kūni-gystės Jubilėjus ir 20 metų darbo Brazilijoje sukaktis. Minėjimą su iškilmingomis pamaldomis, pasirengimo tridieniais, Akademija ir bankietų, rengė visa lietuviška kolonija. Ateitininkų vardu Jubilatą sveikino Augustas Zaluba. Meninė-

je akademijos dalyje ateitininkai pašoko naujai išmoktą tautinį šokį "Žiogelį".

Jaunimo šventė. Rugpjūčio 5 dieną, kaip ir pernai, buvo surengta jaunimo šventė. Jaunimo susirinko daug. Jau anksti rytą pasipuošę tautiniais rūbais, gražiomis gretomis, nešdami ateitininkišką vėliavą moksleiviai ėjo į bažnyčią. Šventas mišias atnašavo ir gražų

Sao Paulo, Brazilijoje, at-kai artistai, suvaidinę "Atžalyną".

Hamiltono ateitininkų šventės metu bučiuoja vėliavą įžodį davęs T. Mureika.

Nuotr. J. Pleinio

pamokslą pasakė kun. J. Šeškevičius (Dėdė Juozas). Visi kuopos nariai bendrai priėmė šv. Komuniją. Po pamaldų įvykusioje agapėje dalyvavo apie 200 jaunimo. Prelegentas prof. A. Stonis užgirdamas ateitininkų veiklą, kvietė visus Sao Paulo moksleivius sekti ateitininkų pėdomis, stoti į jų gretas, dirbti Dievui ir Tėvynei. Mokytojas St. Kubiliūnas palinkėjo nepalūžti lietuviybėje ir ateitininkišką vėliavą parnešti į nepriklausomą Lietuvą. Atsidėkodami kalbėjusiems bei svečiams, sudainavo me keletą dainelių ir pašokome tautinių šokių. Iš toliau atvykusius svečius zeliniečiai pasikvietė į savo namus pietų. Buvo gera proga arčiau susipažinti. Trečią valandą po pietų punktualiai pradėta šventės akademija. (ateitininkai pirmieji pasipriešino senai S. Paulo kolonijos tradicijai vėluotis bent valandą laiko). Akademiją pravedė Vygaudas Navickas, sekretoriavo S. Boguslauskaitė ir G. Gudavičiūtė. Atidarymo žodį tarė kuopos pirmininkas Juozas Tijūnėlis, išreiškdamas viltį, kad kitais metais jaunimo šventę rengti jau neteks vieniems ateitininkams, o ją rengs visas lietuviškas jaunimas, kuris kaskart vis labiau organizuojasi.

Ateitininkišką pasižadėjimą davė 13 naujų narių. Naujus narius pasveikino J. Vaikšnoras. Pasižadėjimą davusių vardu kalbėjo Antanas Tyla. Po iškilmų buvo suvaidintas per atostogas rūpestingai rengtas K. Binkio "Atžalynas". Daug kas tvirtina, kad tai buvo pats geriausias iš S. Pauly pastatytų lietuviškų veikalų. Itin malo-

HAMILTONAS MINI ATEITININKIJOS SUKAKTĮ

Ateitininkijos 45 metų sukaktis buvo gražiai paminėta Hamiltono, Kanadoje, ateitininkų šventė prasidėjo šeštadienį, rugsėjo 29 d., kai vakare į jaukią Hamiltono lietuvių bažnyčią susirinko ateitininkai, jų šeimos ir bičiuliai susikaupimo valandėlei ir išpažinčiai.

Sekmadienį, rugsėjo 30 d., ateitininkų vėliava stovėjo prie didžiojo altoriaus, kai iškilmingas šv. mišias atnašavo ir pamokslą pasakė svečias iš Toronto kun. Dr. Gutauskas. Po pamaldų parapijos salėje visi susirinko bendriems pusryčiams. Skambėjo lietuviškos dainos, sukūrusios jaukią nuotaiką.

Toje pačioje salėje vėliau įvyko iškilmingas posėdis — minėjimas. Atidarymo žodį tarė ir visą programą pravedė mokyta J. Domeika. Garbės prezidiuman buvo pakviesti: Ateitininkų Federacijos vadas

prof. S. Sužiedėlis, kun. Dr. J. Tadarauškas, kun. Dr. Gutauskas, Tėvas Rafaelis Šakalys, O.F.M., Dr. A. Šapoka, p. Razgaitis, Dr. A. Juozapavičius, S. Prapuolenytė, P. Vilimienė, J. Trečiokas, J. Mikšys.

Devyni moksleiviai ateitininkai davė iškilmingą pasižadėjimą. Bučiuodami ateitininkų vėliavą, jie pasiryžo sekti "Visa atnaujinti Kristuje" idealą. Po sveikinimų jauniems ateitininkams buvo pakviestas prof. S. Sužiedėlis skaityti paskaitą. Priminę atkū įsikūrimo priežastis, profesorius iškėlė jų atliktus darbus visoje 45 metų eigoje.

Meninę minėjimo dalį išpildė Toronto ir Hamiltono moksleiviai ateitininkai dainomis, deklamacijomis ir scenos vaizdeliais. Minėjimas baigtas ateitininkų himnu.

T. V.

niai visus nuteikė Nemuno krantai, 5 veiksmo dekoracijoje. Dekoracijas piešė Vygaudas Navickas. "Atžalyną" režisavo p. E. Vasiliauskas. Vaidino daugumoje moksleiviai.

Iš gauto pelno 2,000 kruzeirų kuopos valdyba paskyrė "Ateičiai".

Tarptautinis pasirodymas. Brazilijos Nepriklausomybės šventės išvakarėse (rugsėjo 6) miesto teatre įvykusiam folklorinių melodijų koncerte jaunieji ateitininkai pašoko "Lenciūgėlį", o choristai "Kal-

velį". Lietuviškus šokius publika sutiko labai šilta. Dalyvavo 38 tautos.

Išvyka gamton. Rugsėjo 7 ateitininkai suorganizavo jaunimo autobusą į bendrą S. Paulo lietuvių išvyką labai gražiam miškely ant ežero kranto. Spalio 14 numatyta vykti su programa į svečius pas Bom Retiro lietuvius. Savo atsilankymais ateitininkai davė progos atsigausti priblėsusiam šios apylinkės lietuviškam veikimui.

Laimutis Dovydaitis

KREIVOS ŠYPSENOS

STOVYKLINĖ CHRONIKA

Redakcijos įžanga: Kai kam gal atrodo, kad apie stovyklas jau nebe laikas rašyti. Nieko panašaus. Kaip tik pats laikas rašyti tuomet, kai negalima daryti. O be to — studentų stovykla dar nesibaigė. Redaktorius turėjo progos lankyti stovyklavietę praeitą savaitę. Ant buvusio štabo stalo dar tebeguli rezoliucijų komisijos rezoliucijos. Iš vieno mergaičių rezidencijos namo krano dar tebebėga vanduo, bet muilas jau išstirpęs. Komendanto išmeškėriota medūza dar tebedreba ant kranto. Bėgioja du maži vaikai, turbūt vizituojančių sen draugų pamesti, nes vis verkia — “mommy” ir “daddy”. Vienas gėlių vazonas pastatytas ant “Ateities” žurnalo. Ergo, stovykla dar tebesitęsia pačioj stovyklavietėj, ir esam tikri, kad medūzos dar taipgi tebedreba ir studentų širdukėse.

APIBRĖŽIMAI

Stovyklos širdis — stovyklautojas, kuris beldžiasi dieną ir naktį.

Stovyklos dvasia — stovyklautojas, kurio nesimato nei paskaitose, nei diskusijose, nei konferencijose.

Stovyklos pamatai — stovyklautojas, kurį tik kartą pamatai paskaitoj, ir jo vėl nėra.

Stovyklos įkvėpėjas — stovyklautojas, kuris laužo taisykles ir įkvėpia dūmus.

Stovyklos parama — stovyklautojas, kuris per šokius ramsto sienas.

MERGAIČIŲ TINKLINIO RUNGTYNĖS

Žaidžia blondinės prieš brunetes. Brunečių Aušra servuoja Dianai, kuri pakelia Lilėi kirsti, tačiau Lilė tuo tarpu taisosi lipstiką. Brunečių naudai vienas — nulis.

Aušra vėl servuoja. Šį kartą Lilė servą atmuša Danutei, kuri pakelia Džiugui kirsti. Džiugas ne mergaitę, užtat išmetamas iš žaidimo, ir jau brunečių naudai du — nulis.

Blondinės šaukia minutę pasitarti, kaip galima gražiau sustoti. Jonas atbėga į ratelį joms patarti.

Jonas iš ratelio išbėga visas paraudonavęs.

Po to žaidimas toliau tęsėsi, ir tęsėsi, ir tęsėsi...

IŠTRAUKA IŠ DAKTARUOTO PSICHOLOGO PASKAITOS

“Apgailėstauju, kad dabar jau nuomenė per daug seka abstraktinės fikcijos ir potencialias konfiguras, kad jie per daug interresuojasi intymiomis insinuacijomis bei uzurpacinėmis infiltracijomis ir tuo būdu vyksta absoliutinė indiferentinė niveliacija moralinė, psichologinė, materialinė ir net transcendentalinė platformoje.

Primygtinai pabrėžiu, kad atkas privalo būti stoiško individualistinio doktrinizmo, sofistisko elastiškumo iki akrobatiškumo, machiaveliško ultra-absorbiškumo, idealistiškai erotiškumo penetrališkumo ir kosmopolitiškai nacionalinio kombinacionalumo horizontalinėmis bei vertikalinėmis dogmomis.

Mes turim veržtis per integralinės emancipacijos konjunktūras, vengti universaliniai realistinio idealizmo chaoso ir suformuoti modernišką gyvenimo integralitetą su visais vulkaniškais aspektais, ekspektais ir akceptais”.

Baigdamas, prelegentas kvietė studentus išgyventi į jo iškeltas idėjas ir jas inkorporuoti savo mentaliniame egzistencializme.

PABIRĘ REIKALAI

Stovyklos kapelionas kartą pareiškė: “Berniukai, neflirtuokite su nuodėme. Tam yra mergaitės”.

“Ateities” administratorius pranešė: “Ateities” neskaito du šimtai viengunių, nei jų šeimos”.

Vieną rytą stovyklos komendantui įėjus pro vieno namo duris, jam ant galvos užsipylė pritaistas kibiras vandens. Baisiai užpykęs, anas sušuko: “Kolegos, prašau nelaipioti virš durų”.

(Materiolas iš stovyklinio laikraščio, išguldyto Algio Rūkštelės)

NUOŠIRDŽIAI UŽJAUČIAME

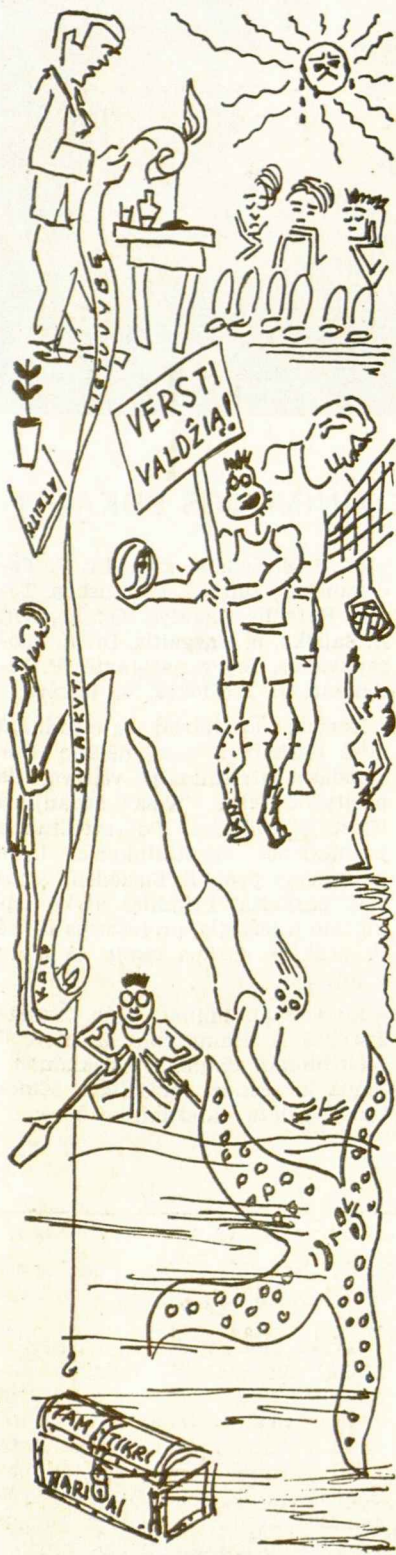
“Kreivų Šypsenu” redakcija užjaučia:

2) Vytautą Valaitį, “Ateities” fotografa, kuris iškėitė foto aparatą į žmoną.

3) Kęstutį Keblių, chemiką, “Ateities” talkininką, ir Vitaliją Bo-

gutaitę, chemikę, “Ateities” talkininkę, kurie verda sau valgius buteliukuose ir vamzdeliuose pagal formules.

1) Faustą Stundžią, “Ateities” prenumeratorių, kuris užsiprenumeravo žmoną.

Ilustracija (atsiprašant)
Untės Šalapinio

MŪSIŠKIAI TURNYRUOSE

Nauji laimėjimai. Povilas Vaitonis, buv. Lietuvos ir Kanados meisteris, Kanados atvirose p-bėse, Mont-realy, dalinosi trečią vietą su Sherwinu, latviu Medniu ir kitais, vos pustaškiu atsilikęs nuo laimėtojų Larry Evan ir Lombardy. Žemiau Vaitonio liko Kanados meisteris F. Anderson, Yanofsky ir kitos įžymybės. Buvo 88 dalyviai, jų tarpe 20 geriausių amerikiečių ir 2 iš Guatemalos. Be Vaitonio dar dalyvavo Ignas Žalys, Judzentavičius, Žižys.

Dideliame Tartakoverio vardo turnyre (per 70 dalyvių) Detroite, mūsų meisteris Povilas Tautvaiša iš Chicagos pasidalino antrą vietą su visos Amerikos meisteriu A. Bisguieriu. 7—8 vietoj Kazys Jakštas iš Chicagos ir Kazys Škėma iš Detroito. Michigano p-bėse Kazys Škėma ketvirtas.

Bostono šachmatų turnyre K. Merkis įveikė buv. Naujos Anglijos čempioną M. Kaganą.

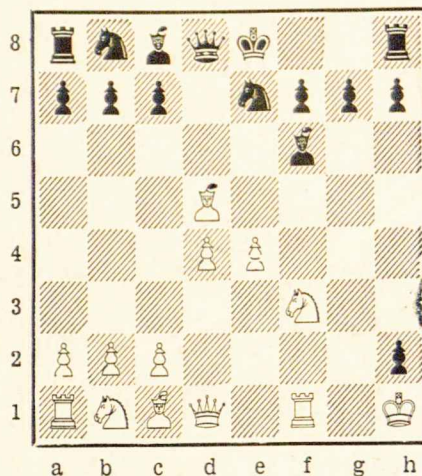
New Yorko CHESS REVIEW, naujam korespondencinio šachmatų turnyro vertinime (Postal Chess Rating), kuris paliečia 3000 Amerikos ir Kanados korespond. žaidėjų, skelbia Kazį Merkį trečiuoju Postal meisteriu. Ignas Žalys 6 vietoj ir J. Stonkus — vienuoliktoji vietoj. Taigi, tarp pirmų vienuolikos žaidėjų Amerikoje randame tris lietuvius!

KARALIAUS GAMBITAS

Čia rasite labai aštrią karaliaus gambito partiją, kurioje mūsų V. Skibniauskas su aukomis sudoroja vokiečių Teufel (1947, Vokietijoje). Balti: Skibniaus-

kas, juodi: Teufel. 1. e4 e5 2. 74 e:f 3. Žf3 Re7 4. Rc4 Rh4+ 5. g3 f:g 6. 0-0 g:h+ 7. Kh1 d5 8. R:d5 Rf6 9. d4 Že7 10. R:f7+! K:f7 11. e5 Rf5 12. e:f g:f 13. c4 Bg8 14. Žc3 c6 15. Ž:h2 Žd7 16. B:f5! Ž:f5 17. Vh5+ Kc6 18. d5+ c:d+ Ke7 20. V:f5 Vb6 21. V:h7+ Kd6 22. Rf4+ Že5 23. Vf7 Baf8 24. Že4 matas. Partijoje daug pamokinančios elemento.

TEUFEL

SKIBNIAUSKAS

(Padėtis po juodų ėjimo 9...Že7)

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

JAUNYSTĖS MARŠAS

Kun. Alf. Sušinsko jaunimui skirtą knygą leidėjas prel. P. Juras platinti perdavė Ateities administracijai. Knyga verta kiekvienam jaunuoliui pasiskaityti. Užsakymus siųsti adresu: ATEITIS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Kaina 2 dol. Platintojams duodama 25% nuolaidos.

NAUJI "ATEITIES" GARBĖS PRENUMERATORIAI

Kun. M. Vembrė, Stoughton, Mass.; kun. dr. A. Juška, Chicago, Ill.; Vikt. Naudžius, Cicero, Ill.; dr. K. J. Valiūnas, New Rochelle, N. Y. Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

Pirmieji atsiskaitę už ATEITĮ yra Australijos skaitytojai per savo atstovą ir platintoją Aug. Kubilių. Visi jie įsigijo Vyt. Augustino Lie-

tuvos vaizdų albumą ir atsilygino Ateities prenumeratą už 1956-57. Ačiū skaitytojams ir uoliam Ateities atstovui.

Gerb. ATEITIES prenumeratoriai, kurie dar iki šiol nesuskubo atsilyginti prenumeratos mokesčio už pereitus metus, labai prašomi nedelsiant tai padaryti. Prenumeratoriai dar mums skolingi apie 1200 dol. Ši suma kaip tik reikalinga šio ir kalėdinio nr. išleidimui. Nedauginkime ir taip nemažų administracijos rūpesčių.

KALĖDINIAI ATVIRUKAI

Ateitininkų Federacijos Valdyba, vykdydama organizacijos reikalams piniginių vaju, išleido dail. B. Gedvilienės paruoštus penkių atskirų piešinių kalėdiniams sveikinimams atvirkus. Jų po 20 bus išsiuntinėta kiekvienam ateitininkui sendraugui bei studentui, prašant 2.50 dol. aukos. Kas įstengtų ta proga paaukoti ir daugiau, Ateitininkų Federacija bus labai dėkinga. Užsakymus siųsti adresu: ATEITIS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

At-kų Federacijos Valdyba

URBANA, ILLINOIS

Po vasaros atostogų Urbanos draugovės studentai ateitininkai, sugrįžę į gražųjį Illinois Universitetą, entuziastiškai pradėjo savo veiklos darbą. Spalio 3 d. per susirinkimą išrinko naują valdybą ir pareigomis pasiskirstė sekančiai: Skirmantas Radvila — pirm., Saulius Jameikis — vicepirm., išd. ir soc. reik. vedėjas, Vita Čerškutė — sekr.

Norėdami gražiai paminėti šv. Rožančiaus mėnesį, ateitininkų grupė suorganizavo lietuviškai kalbamą rožančių, dalyvauti pakvies-

dama visus kitus lietuvių studentus. Kiekvieną vakarą nedidelį universiteto koplyčioj aidai tariami lietuviškos maldos žodžiai.

Taip pat šį mėnesį, spalio 24 d. yra numatytas Kristaus Karaliaus minėjimas su paskaita ir literatūrine programa.

V. Č.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Giovanni Guareschi — DON KAMILIAUS MAZASIS PASAULIS. II dalis. Sulietuvino A. Sabaliauskas. Išleido "Tėvų Kelias" Venezueloje 1956 m. Spaudė Saleziečių spaustu-vė. 223 psl.

JAUNIMUIGERIAUSIA DOVANA BUS
UGNINGAS

ALFOS SUŠINSKO

JAUNYSTĖS MARŠASKnygą galima gauti
ATEITIES administracijoje
ir pas platintojus

KAINA 2 DOLERIAI

VYTAUTO AUGUSTINO

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS

LIETUVAyra geriausia dovana vardinių,
gimtadienių, Kalėdų ir kitų
švenčių progomis.

Užsakymus siųsti

A T E I T I S

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KAINA 6 DOL.

B. KUČINSKO BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ**HOLY LIGHT**

CANDLES MFG. CO.

SAVININKAS — B. KUČINSKAS35 SO. 8th STREET,
BROOKLYN 11, N. Y.Tel.: EVERgreen 7-2155 (9—5 val.)
kitomis valandomis:
ILLinois 8-7118**ATEITIS, 1956 M. NR. 9**

30. 725. 126